

lation af Portaareblod. En anatomisk-klinisk Undersøgelse». Paa Embedsvegne opponerede Professorerne, Dr. C. M. Reisz og C. G. Lange, af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 9. Juli 1888.

Cand. mag. Jón Thorkelsson (Magisterkonferens i nordisk Filologi i Juni 1886) forsvarede den 30. Juni 1888 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Om Digtningen paa Island i det 15. og 16. Aarhundrede». Eneste Opponent paa Embedsvegne var ifølge Ministeriets Tilladelse (se foran S. 303—4) Professor, Dr. Ludv. F. A. Wimmer; af Tilhørerne opponerede Stud. mag. Bogi T. J. Melsted. Som Prodekan styrede Professor, Dr. Johs C. H. R. Steenstrup Handlingen istedenfor Professor, Dr. Wimmer. Graden meddelt den 5. September 1888.

VII. Akademiske Højtideligheder.

Reformationsfesten højtideligholdtes Tirsdagen den 22. November 1887; Festen i Anledning af Hs Majestæt Kongens 70 Aars Fødselsdag fejredes Torsdagen den 12. April 1888 og i Anledning af Hundredaarsdagen for Stavnsbaandets Løsning holdtes en Fest den 20. Juni 1888. Om disse Fester er foran S. 304—14 givet en udførlig Beretning.

VIII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Apparater.

1. Universitetsbibliotheket i 1887—88.

(Universitetsbibliothekar S. Birket Smith.)

Bibliotheket var i det akademiske Aar 1887—88 aabent for Publikum i 269 Dage. Udlaan fandt dog kun Sted i 264 Dage, idet det som sædvanlig standsede nogle Dage før Julen. Der udlaantes 18822 Bind (mod 15306 Laanebeviser), medens der i Læseværelserne fremtoges 18710 Bind til 9547 Besøgende.

Med Hensyn til Bibliothekets Benyttelse i de enkelte Maaneder stiller Forholdet sig, som det vil ses af følgende Oversigt:

Læseværelserne.

	Dagenes Antal.	Besøgende.	Fremtagne Bind.
September.....	26	958	1618
Oktober.....	26	976	1541
November.....	25	1054	1511
December.....	20	731	1249
Januar.....	25	745	1587
Februar.....	25	965	1962
Marts.....	24	927	1662
April.....	22	834	1586
Maj.....	24	798	1807
Juni.....	17	543	1444
Juli.....	8	247	720
August.....	27	769	2023

Udlaanet.			
	Dagenes Antal.	Besøgende.	Fremtagne Bind.
September.....	26	1512	1854
Oktober.....	26	1543	1926
November... ..	25	1541	1888
December.....	15	778	926
Januar.....	25	1609	1941
Februar.....	25	1546	1957
Marts.....	24	1446	1768
April.....	22	1359	1563
Maj.....	24	1291	1565
Juni.....	17	1019	1254
Juli.....	8	411	531
August.....	27	1251	1649

— Bogsamlingen forøgedes som sædvanlig dels gennem den befalede Aflevering af dansk Literatur, dels gennem Indkjøb, Udvexling med fremmede Universiteter og Gaver. Af de sidste kunne særlig fremhæves: 1) En stor Mængde, mest lærde periodiske Skrifter, afgivne til Bibliotheket af det kgl. danske Videnskabernes Selskab, i Lighed med, hvad der i en længere Aarrække har fundet Sted. 2) 406 Bind, mest af historisk, juridisk og politisk Indhold, skjænkede af Gehejmeetsraad, Dr. jur. A. F. Krieger, i Fortsættelse af mange tidligere Gaver af lignende Art.

Desuden modtog Bibliotheket Gaver fra følgende Institutioner, Redaktioner og Enkeltmænd:

Den kgl. Civilliste, Udenrigsministeriet, det theologiske Fakultet, det lægevidenskabelige Fakultet, det store kgl. Bibliothek, det meteorologiske Institut, Generalstaben, Ingeniørkorpset, det krigsvidenskabelige Selskab, den danske historiske Forening, det kgl. nordiske Oldskriftselskab, Redaktionen af Nordisk Tidsskrift for Filologi, Redaktionen af Tidsskrift for Fiskeri, det forenede Understøttelsesselskab »Borgervennen», den kgl. norske Regjering, det norske historiske Kildeskriftfond, Videnskabs-Selskabet i Christiania, Vetenskaps-Akademien i Upsala, det meteorologiske Observatorium i Upsala, Universitetsbibliotheket i Lund, Redaktionen af Nordiskt medicinskt Arkiv, det kgl. Bibliothek i Berlin, det kgl. sachsiske statistiske Bureau, l'Académie des Sciences de St. Pétersbourg, die gelehrte esthnische Gesellschaft zu Dorpat, Finska Vetenskaps-Societeten, det finske Literaturselskab, den kgl. storbritanniske Regjering, India Office, the Clinical Society of London, the Pathological Society of London, Universitetet i Edinburgh, the Edinburgh Geological Society, the Prevost and Senior Fellows of Trinity College, Dublin, the Royal Society of Canada, the Geological and Natural Survey of Canada, Ministère de l'Instruction publique i Paris, det kejsrerl. Japanske Universitet i Tokio, the National Academy of Sciences, Washington, the Smithsonian Institution, Washington, the Department of the Interior, Washington, the Surgeon General's Office, U. S. Army, the Harvard Medical School, the Trustees of the Newberry Library, the California Academy of Sciences.

Sir Henry Acland (Oxford), Cand. polit. F. J. Bay, Dr. phil. V. Bergsøe, Pastor C. J. Brandt, Hr. J. S. Deichmann Branth, Professor Edmund Braun,

Justitsraad, Bibliothekar Chr. Bruun, Hauptmann C. L. von Colberg, Kaptejn Jas. E. Cole (New Brighton, Staten Island), Skolebestyrer P. B. Fenger (Aarhus), Dr. phil. J. A. Fridericia, Banechef W. Fridericia, Cand. phil. F. V. Galschiøt, Professor Dr. K. Geldner (Halle), Professor Dr. Cl. Gertz, Læge O. M. Giersing, Laboratorieførstander Chr. Grønlund, Cand. phil. E. Gundorph, Hr. A. Bang Haas, Boghandler E. Hagerup, Provst L. C. Hansen, Justitsraad, Museumsdirektør Herbst, Biskop E. Herzog (Bern), Højesteretsadvokat Dr. jur. Hindenburg, Redaktør Hiort-Lorenzen, Cand. theol. Viggo Holm, Brygger Carl Jacobsen, Fru L. Jacobsen, Stud. mag. O. S. Jensen, Dr. Wilh. Joos (Schaffhausen), Justitsraad A. Juel, Ærkebiskop N. Kalogeras (Athen), Overbibliothekar G. E. Klemming (Stockholm), Dr. Samuel Kneeland (Boston), Dr. med. H. Krabbe, Friherre R. von Kræmer (Stenhammar), Professor G. Kurth (Liège), Bibliotheksassistent S. Larsen, Hr. E. Lemoine (Paris), Professor Dr. C. Lütken, Hr. E. Molee (Chicago), Dr. med. H. Mygind, Dr. phil. Kristoffer Nyrop, Boghandler Parmann (Christiania), Hr. Cl. Perronnet (Paris), Politidirektør Eugen Petersen, Student Hans C. Petersen (Nebraska), Pastor W. Plenckers, Boghandler C. Rasmussen (Chicago), Stud. mag. E. Rørdam, Frøken C. Salomonsen, Bogholder H. C. C. Schreier, Dr. phil. O. Siesbye, Rabbiner D. Simonsen, Dr. phil. C. N. Starcke, Legationssekretær Kammerjunker G. de Stecherbatchew, Hr. Aksel S. Steen (Christiania), Professor G. Stephens, Etatsraad Stützer, Arkivassistent A. Thiset, Pastor D. Thrap (Christiania), Etatsraadinde Tregder, Cand. polit. G. L. Wad, Professor E. Warming, Hofmusikhandler Carl Warmuth (Christiania), Dr. med. J. Collins Warren (New York), Professor H. Westergaard, Docent Dr. phil. Cl. Wilkens, Hr. A. A. Wolff (Texas), Professor Dr. A. A. Wolff, Boghandler O. Wroblewski.

— Da der i Begyndelsen af 1888 syntes at aabne sig Udsigt til, at Universitetets Lønningslov paany kunde blive forelagt Rigsdagen, modtog jeg fra Universitetets Rektor en Opfordring til at »meddele Konsistorium de Bemærkninger, jeg efter de i de sidste Aar indtraadte Forandringer maatte finde Anledning til at gjøre med Hensyn til det sidst forelagte Lønningsforslag«. Jeg tilskrev da under 10. Februar Konsistorium, som følger:

Paa Universitetets oprindelige Lønningsforslag (jfr. Univ. Aarb. 1881—82 S. 5 og 48—49) var der foreslaaet Oprettelsen af en 4de Assistentplads ved Bibliotheket med en Lønning af 900 Kr. aarlig. Da Forslaget imidlertid ikke blev til Lov, og Mangelen paa tilstrækkelig Arbejdskraft ved Bibliotheket stadig blev mere og mere følelig, indsendte jeg den 9. Maj 1882 en Skrivelse til Konsistorium, hvori jeg anmodede dette om, uden Hensyn til, hvorledes det gik med Lønningslovforslaget, at virke hen til, dels at der oprettedes en 4de Assistentplads ved Bibliotheket (med en Lønning af 900 Kr.), dels at Bibliothekets Arbejdstid forlængedes med en Time om Dagen, det sidste dog kun under den bestemte Forudsætning, at Assistenterne fik en tilsvarende Forhøjelse af deres Lønninger, hvilken Forhøjelse efter de daværende Lønninger vilde udgjøre et Beløb af 1160 Kr. (jfr. Univ. Aarb. 1882—83 S. 79 flg.) Et i denne Retning gaaende Forslag blev da ogsaa optaget paa Finanslovforslaget for 1883—84, men gik ikke igjennem, hvorimod der paa Finansloven ekstraordinært stilledes et Beløb af 1600 Kr. til min Raadighed, for at jeg deraf kunde afholde Udgifterne til den fornødne Medhjælp. Herved, i Forening med en Sum paa 400 Kr., som i Forvejen stod til min Raadighed, blev det mig muligt at honorere 2 yngre Mænd

paa en saadan Maade (resp. med 900 og 800 Kr. aarlig), at de kunde deltage i Bibliothekets Arbejde i hele den daglige Arbejdstid, og endda fik jeg en lille Sum (300 Kr.) tilovers, som jeg kunde bruge til Udførelsen af mere ekstraordinært Arbejde. Den nævnte Bevilling er i Virkeligheden bleven af den største Betydning for Bibliotheket, idet det har vist sig, at de 2 unge Medhjælpere i Forening med Underbibliothekaren ere istand til at udføre alt det af Bibliothekets Arbejde, som nærmest paahviler Læsestuernes Personale (deriblandt ogsaa Indførelsen af hele den ny-erhvervede Literatur), og jeg som Følge heraf til dels har kunnet fritage den 1ste Assistent, Dr. Fridericia, fra de mere løbende Forretninger og anvende ham ved det for Bibliotheket saa vigtige Arbejde ved de nye Kataloger. Hvad angaaer Resten af den allerede tidligere til min Raadighed staaende Medhjælpssum (300 Kr.), er den kommen mig i høj Grad til gode ved Udførelsen af forskjelligt Arbejde, som kun med Tilsidesættelse af vigtigere Sager vilde have kunnet besørges i Bibliothekets sædvanlige Arbejdstid, men som dog var af Betydning for Bibliotheket. Som Exempel paa saadant kan nævnes Udarbejdelsen af en alfabetisk Seddelkatalog over Bibliothekets mange tusinde Doktordissertationer, af hvilke vi f. Ex. alene fra Frankrig faa henimod 1000 om Aaret. I det Hele troer jeg med den Erfaring, der er vundet, siden Bevillingen blev given, at kunne paastaa med Sikkerhed, at der udføres mere Arbejde ved Bibliotheket med den nuværende Arbejdsdeling, end der vilde være bleven udført, hvis mit oprindelige Forslag om en Forlængelse af Arbejdstiden var gaaet igjennem, og paa den anden Side kan Bibliotheket ikke nøjes med en mindre Sum af Arbejde, end der nu præsteres, da Literaturens stadige Væxt og Publikums tiltagende Benyttelse af Bibliotheket stiller større og større Krav. Ligesom jeg derfor maatte anse det for uheldigt, om der skete nogen Forandring i den nu allerede i flere Aar bestaaende Fordeling af Arbejdet, saaledes maa jeg indestændigt ønske ogsaa i Fremtiden at beholde den omtalte ekstraordinære Bevilling ubeskaaret, om jeg end naturligvis ikke kunde have Noget imod, men tværtimod vilde sætte Pris paa, om den Del af Bevillingen, der bruges til Lønning af den ældste af de ekstraordinære Medhjælpere (900 Kr.), anvendtes til Lønning af en fast 4de Assistent, og om hele Bevillingen tilstodes Bibliotheket under en fastere Form.

Hermed er det imidlertid tillige udtalt, at ligesom de 3 hidtilværende faste Assistenters Kaar ikke ere blevne i nogen Maade berørte af den omtalte ekstraordinære Bevilling, saaledes ville de, — hvis Konsistorium bifalder mit Standpunkt i denne Sag — heller ikke blive det i Fremtiden. Og dog er en Forbedring af disse mine Medarbejderes Stilling i højeste Grad paatrængende. Naar deres Lønninger, allerede da det ældste Lønningsforslag forelagdes, med Rette bleve ansete for altfor smaa, følger det af sig selv, at de efter Forløbet af saa mange Aar — i hvilke de Paagjældende ifølge deres mere fremrykkede Alder ere blevne berettigede til at stille noget større Krav til Livet, og en Enkelt af dem endog har giftet sig, — maa være endnu langt mere utilstrækkelige. Dette viser sig da ogsaa derved, at alle Assistenterne bestræbe sig for at supplere det Manglende med et meget betydeligt Arbejde udenfor Bibliotheket. Og jo mere dette Arbejde ofte er af en særlig trættende og opslidende Art (Undervisning i Skoler og Lign.), desto beklageligere er det, at de Paagjældende, der Alle ere Videnskabsmænd, og af hvilke en Enkelt — Dr. Fridericia — endog nyder stor

Anerkjendelse som saadan, skulle være henviste til at erhverve deres Udkomme paa en saadan Maade, hvortil kommer, at det naturligtvis ikke er heldigt for Bibliotheket, at der lægges saa meget Beslag paa deres Tid og Kræfter andetsteds. Som sagt, naar det allerede i 1879 blev anset for rigtigt og billigt at forhøje Assistenternes Lønninger paa den i det ældste Lønningsforslag angivne Maade, maa ikke blot en saadan Lønningsforhøjelse nu stille sig som paatrængende nødvendig, men jeg mener mig endog paa Grund af den virkelige Forringelse, de paagjældende Stillinger ere undergaaede ved i saa mange Aar at være blevne uforandrede, forpligtet til at andrage paa, at der til den i Lovforslaget foreslaaede Lønning føjes for hver af dem et personligt Tillæg, til hvilket de dels ved deres lange Tjenestetid, dels ved deres Nidkjærhed i Bibliothekets Tjeneste, dels ved begge Dele i høj Grad have gjort sig fortjente. Jeg tillader mig altsaa at indstille, at Dr. Fridericia, som blev ansat ved Bibliotheket i 1874, og som for Tiden har en Lønning fra Universitetet af 1750 Kr. (han har, ligesom hver af de 2 andre Assisterter, desuden 240 Kr. fra det Classenske Fideikommiss), foruden den for ham foreslaaede Lønning af 2100 Kr. faaer et personligt Tillæg af 300 Kr. om Aaret, at Kandidat Gjellerup, som blev ansat i 1878 og iaar fylder 50 Aar, foruden den for ham foreslaaede Lønning af 1500 Kr. (han har for Tiden af Universitetet 1150 Kr.) faaer et personligt Tillæg af 200 Kr., og at endelig Kandidat Larsen, som er foreslaaet til en Lønning af 1100 Kr. (han har for Tiden 840 Kr.) paa samme Maade faaer et personligt Tillæg af 100 Kroner.

En af Bibliothekets Funktionærer, som ligeledes er meget uheldigt stillet, er Bibliotheksbudet Marcussen. Han er i høj Grad paalidelig og nidkær i sin Tjeneste, men hans pekuniære Forhold ere kun daarlige, da han med sin lille Løn maa underholde en stor Familie (han har nu 6 Børn). Dette er naturligtvis dobbelt uheldigt for en Mand, hvem der i mange Henseender er overmaade meget betroet, og skjønt han ikke har været særdeles længe ansat (fra 1. April 1882), vilde der være megen Anledning til ogsaa at indstille ham til et personligt Tillæg, da den Lønningsforhøjelse, hvortil han er foreslaaet, kun er yderst ringe (64 Kr.). Da jeg imidlertid ikke er tilstrækkelig kjendt med, hvorledes hans nærmeste Ligeordnede ved Universitetet ere stillede, tør jeg ikke gjøre det, men henstiller ærbødigst til Konsistorium selv at tage Initiativet hertil, hvis det finder det passende.

Idet jeg sammenfatter det Foregaaende, tillader jeg mig altsaa — afset fra Bibliotheksbud Marcussens Sag — at anmode Konsistorium om at virke hen til: 1) at den til min Raadighed staaende ekstraordinære Sum paa 2000 Kr. bevares uformindsket for Bibliotheket, dog helst under en fastere Form og saaledes, at den Del af den (900 Kr.), som nu anvendes til Honorar for den ældste af de ekstraordinære Medhjælpere, bliver bevilget som Lønning for en 4de fast Assistent; og 2) at der tillægges Assisterterne Dr. Fridericia, Gjellerup og Larsen, et aarligt personligt Tillæg paa henholdsvis 300 Kr., 200 Kr. og 100 Kr. foruden den for dem paa Lønningsforslaget foreslaaede Lønning.

— I det forløbne Aar gjordes de første Skridt til en for Bibliotheket vigtig og interessant Erhvervelse i afdøde Museumsinspektør A. Strunk's efterladte Samling af kobberstukne, lithograferede og i Træ skaarne Portræter af Danske, Norske og Holstenere, stor 5649 Blade. Skjønt Bibliotheket ikke var rigt nok

til af sit eget Budget at afholde Udgifterne til Købet af denne Samling, udtalte jeg mig dog baade mundtlig og skriftlig for Enkefru Strunks Værge, Hr. Overretsassessor Hindenburg, om det for Bibliotheket overordentlig Ønskelige i at komme i Besiddelse af den. Det Synspunkt, jeg herved gik ud fra, var, at Universitetsbibliothekets Opgave jo i Virkeligheden er en dobbelt. Det er ikke blot et i snævrere Forstand lærd Bibliothek, men det er tillige — ligesom det store kgl. Bibliothek, om end naturligvis efter en mindre Maalestok — et Nationalbibliothek. Herpaa tyder jo allerede den Kjendsgjerning, at Pligten til at aflevere Alt, hvad der frembringes ved Bogtrykkerpressen, paahviler og i en meget lang Aarrække har paahvilet Bogtrykkerne ligesaavel for vort som for det kgl. Bibliotheks Vedkommende. Ogsaa er den Tanke, der ligger til Grund for denne tvungne Aflevering, fuldstændig rigtig. Thi baade er det Publikum, som kan have Gavn og Glæde af dansk Literatur, stort nok til at kunne kræve Tilstedeværelsen af to Exemplarer til offentligt Brug, og Opbevaringen af den danske Literatur paa to forskellige Steder giver en Betyggelse imod, at hele vor Literaturskat tabes paa en Gang, hvis en Ulykke skulde indtræffe et af Stederne. Men hvad der gjælder om Literaturen, gjælder i Virkeligheden ogsaa om den danske Kunsts Frembringelser, det vil i denne Sammenhæng sige: saadanne, som egne sig til Opbevaring i Bibliotheker, altsaa særlig danske Kobberstik, Træsnit, Lithografier o. Lign. Disse Sager ere paa deres Vis ligesaa fuldt som Literaturen et Udtryk for en Side af Aandslivet i vort Fædreland, og baade af Hensyn til den Belæring, der kan vindes af dem, og for at undgaa den Risiko at miste Alt, hvad vi eje af denne Slags, paa en Gang, burde der efter min bestemte Overbevisning sørges for, at der ogsaa af dem var en nogenlunde fyldig Repræsentation paa begge vore offentlige Bibliotheker. Ikke mindst gjælder dette om de danske Portræter, som jo — helt bortset fra deres mulige Kunstværd — staa i nærmeste Forhold til vor nationale Historie. Desværre havde Afleveringspligten for Kobbertrykkere og Lithografer hidtil kun gjældt for saadanne Portræter, som hørte til bestemte Bøger, og Følgen var da ogsaa bleven, at det kun var saare lidet, som Bibliotheket hidtil var kommet i Besiddelse af paa dette Omraade. Men der kunde næppe være Tvivl om, at hvis Bibliotheket paa en Gang erhvervede en større Samling, som kunde danne et nogenlunde fyldigt Udgangspunkt for en Fortsættelse, vilde det — uden at der behøvedes nogen ny Lovbestemmelse — være let at foranledige Trykkerne til for Fremtiden at aflevere Alt, hvad der herhjemme frembragtes af den nævnte Art.

Tanken om at faa dannet en dansk Portrætsamling ved Bibliotheket var da i Virkeligheden allerede gammel hos mig, og bl. A. havde jeg, medens Justitsraad Strunk levede, oftere opfordret ham til at testamentere Bibliotheket sin Samling, hvad han sandsynligvis ogsaa vilde have gjort, hvis hans pekuniære Forhold havde tilladt ham det. Som Sagen stillede sig ved hans Død, var der imidlertid ingen Udsigt for Bibliotheket til at komme i Besiddelse af den værdifulde Samling, hvis ikke Staten vilde træde til; men heldigvis skete dette, idet Ministeriet ved Skrivelse af 12. Maj 1888 udbad sig at høre Konsistoriums Mening om, hvorvidt der var Anledning til at søge den paagældende Samling erhvervet for Universitetsbibliotheket. I Henhold hertil nedsattes der et Udvalg, bestaaende af Professor E. Holm, Docent Julius Lange og mig til at overveje

Sagen, og Resultatet kom til at foreligge i en Indstilling af 25. September s. A., hvori Udvalget varmt anbefalede Kjøbet af Samlingen til en Pris af 4000 Kr.

— Arbejdet ved de nye Kataloger fremmedes i det forløbne Aar paa sædvanlig Maade, og en Indberetning derom (for Finansaaret 1887—88) afgaves under 22. Maj 1888 til Ministeriet. Til den alfabetiske Fagkatalog skreves i Aarets Løb 3190 Titelsedler, alle henhørende til Afdelingen Theologi, medens der i Fagkatalogen indførtes 6786 Titler.

— Den 1. Januar 1888 fratraadte Cand. mag. C. Blinkenberg sin Stilling som extraordinær Medhjælper ved Bibliotheket, og i hans Sted antoges Stud. mag. O. S. Jensen.

2. Den botaniske Have 1888.

(Professor, Dr. E. Warming.)

A. Haven i snævrere Forstand.

I Aaret 1888 ere følgende Arbejder udførte i den botaniske Have:

1. Frilandsanlægget. De aarlig tilbagevendende Vedligeholdelses- og Ren-
gøringsarbejder, der, paa Grund af det ustadige og fugtige Vejr, have været
besværligere end sædvanlig.

I Buskettet med *Salix* er største Delen af den ved Ombygningen af Vand-
kasserne fra Søen optagne Jord bleven nedgravet, særlig paa den sydlige Del
og paa Skraaningerne; hele Buskettet er planeret og igjen tilsaaet. Den øvrige
Del af Jorden er benyttet til at planere Busketterne med *Ginkgo* og den gamle
Verdens-Cratæus-Gruppe. Hele Terrænet omkring Vandkasserne, Græskanterne
omkring Mosen og langs med Kvarteret til de danske Planter ere afgravede og
regulerede. Gangene ere makadamiserede og Græskanterne igjen tilsaaede. Bu-
sketterne med *Pinus* og *Corylus* ere udtyndede, det sidstnævnte for at tilsaaes
med Græs.

Kvartererne med de danske og medicinske Planter ere vintergravede; den
ene Del af det med de toaarige og en Tredjedel af det med de etaarige Planter
er reolet. I 17 Grupper med fleraarige Planter er Jorden udgravet i c. 1 Alens
Dybde og tildels fornyet, og Planterne ere omplantede. Grupperne med de fler-
aarige Gramineer ere flyttede længere ind paa Plænen, da de stode iveien for
Opførelsen af det botaniske Laboratorium. I Mosen er en Del af Planterne om-
plantede, og nogle af de større ere flyttede til Bredden af Søen. Alle Gange
ere jævnedes og grusede.

Til Bygningen af det botaniske Laboratorium er i Løbet af Sommeren det
paa Hjørnet af Gothersgade og Farimagsgade (det nordvestlige Hjørne) reserverede
Stykke afleveret med de derpaa værende Træer. Den paa Bygningens Plads
værende Muldjord trilledes ind i Haven for at planeres ud imellem *Acer* og den
dem omgivende Plæne. I Skjellet mellem det afleverede Stykke og det medi-
cinske Kvarter plantedes en Hæk af *Ulmus*.

For Opførelsen af den polytekniske Lærestalt, paa den nordøstlige Side
af Haven, blev det tilladt, at dens Dampskorsten blev opført indenfor Havens
Hegn imellem Poperne. Senere fremkom en Anmodning om at afstaa et Stykke
paa 4 Alens Brede langs med hele Bygningen hen til Farimagsgade, c. 150 Al.

i Længden I Forventning om, at en Del af den i Haven værende Espaliermur, paa Læreanstaltens Bekostning, vil blive flyttet ud i Skjellet, blev dette indrømmet og Stakittet foreløbig flyttet ind i Haven. Herved vil den bag Muren værende Gang kunne nedlægges, hvorved omtrent det samme Areal vil kunne indvindes til Brug, som der afstaaes. Vel ville nogle af Pladserne til Espalierplanter blive mindre gode, men ved at vælge Plads til hver Art især, vil det næppe volde nogen Vanskelighed.

For at det meteorologiske Institut kan foretage magnetiske Observationer, blev der anvist det Plads til 2 mindre Pavilloner og en større Hvælving under Jorden. Af de 2 Pavilloner, der ere pyntelige Smaahuse, blev den ene opført imellem Platanerne og den anden mellem Syrenerne; Hvælvingen under Jorden blev henlagt i Observatoriehøjen, tæt ved Laagen ud til Rosenborg. Medens de 2 Pavilloner kun foranledigede Borttagelse af 1 Platan og et Par Syrenbuske, maatte der, paa Grund af Jordarbejdet til Hvælvingen, borttages en Del Graner (Abies), men da disse vare daarlige, er Tabet ringe. Naar Jorden om Hvælvingen har sat sig, vil Stykket blive tilplantet med Abies, af hvilke der haves en Del mindre Planter til Raadighed.

Endelig er der, til Plads for Stilladser m. m. ved Opførelsen af det mineralogiske Museum, udlaant til dette en Strimmel af c. 4 Alens Brede og 71 Alens Længde, ved Havens sydøstlige Side. Stakittet er flyttet ind, saa at Haven er aflukket fra Byggepladsen. Der var ingen Træer paa det udlaante Stykke.

2. Hvad Væxthusene angaaer, er Højen med Bregner i F3 omlagt og Planterne omplantede. I Palmehuset ere de 2 store Cocos botryophora nedgravede saa dybt, som de underjordiske Kanaler tillade det; det vil derved være muligt at bevare dem endnu i nogle faa Aar. Iøvrigt har Arbejdet for en stor Del været Omflytninger i de store Huse, for at Haandværkerne kunde komme til at reparere og male. Af de større Planter ere 14 i Ballier omplantede.

Til Havebrugsudstillingen paa den nordiske Industriudstilling udlaantes en Del Planter for at dekorere det der værende Væxthus. De forbleve der fra Udstillingens Aabning og til dens Slutning. I Havebrugsudstillingen i September deltog Haven med en Samling Agaver og nogle tropiske Planter, hvilke sidste næsten alle vare udtagne fra Palmehuset og Væxthuset B, de to Væxthuse, der i Løbet af Sommeren vare underkastede en større Hovedreparation; denne Samling var stillet udenfor Konkurrence, da Gartner Friedrichsen var Dommer, men i Oversigten over Bedømmelserne omtales den som værdig til den højeste Præmie.

Til Universitetets Fester i Anledning af Hs Maj. Kongens Fødselsdag, Stavnsbaandets Løsning og Regeringsjubilæet, samt den i samme Anledning i Frue Kirke afholdte højtidelige Gudstjeneste leverede Haven Plantedekorationen i Vestibulen paa Universitetet og i Frue Kirke. Ved Gehejmeraad Halls Begravelse udførte Haven ligeledes Plantedekorationen i Frue Kirke.

Ved Varmeapparatet ere alle Haner, Rør og Pakninger eftersete og fornyede, hvor det var nødvendigt. I Forvarmeren er indsat nye Rør; den er malet indvendig, og Til- og Fraledningsrørene ere reparerede. Udblæsningsrøret fra Kjedlerne er repareret. Returrøret i C, Returrøret fra Snesmeltnings- og Forrørene i D ere reparerede og delvis fornyede. I E er et Stykke af Snesmeltningsrøret i Taget fornyet. Hoveddamprørene paa Bagsiden i F 2, F 3 og G 3

ere delvis fornyede. Damprørene i Brønden i Akvariet ere fornyede, Kondensationspotten er drejet og hævet, Smaarørene derved fornyede og 4 Tommer-Rørene afkortede et Stykke, for at faa Plads til den. Hoveddamphanerne til F, H og Forvarmeren tilligemed 12 Stk. $\frac{1}{2}$ " Haner ere fornyede.

Vandrøret til Forsøgshuset er ved dettes Indgang fornyet, og en Kanal er muret omkring det. Resten af Jernvandrørene i Bassinet i Akvariet ere fornyede med Kobberrør.

3. Reparationer af Bygninger. Foruden den almindelige Reparation paa Tag og Fag ere følgende Arbejder udførte:

a. I Haven er Nedgangsbrønden til Peymansløbet forhøjet saa meget, at den nu kun er dækket af Grønsværet. Hvergang Vandvæsenet trækker Slusen i Sortedamssoen, maa den opgraves, for at Afløbsledningen fra Haven kan lukkes, da ellers Vandet gaaer ind i Haven og oversvømmer Møsen og Terrænet deromkring.

De 2 Verandaer ved Portnerboligen ere blevne ombyggede; Gulvet blev lagt af Beton, paa hvilken Overbygningen staaer, saa at intet af Træet nu kommer i Berøring med Jorden. Af det gamle Træ benyttedes det, der var brugeligt.

Vandkasserne til Dyrkning af Vandplanter om Bassinet vare aldeles ubrugelige (de vare paa flere Steder skilte ad i Samlingerne og saa utætte, at der ingen Strømning var i Vandet; paa Landsiden havde Frostene hævet dem, medens de paa Søsiden vare sunkne under Vandspejlet). Der maatte derfor bygges nye, som bleve gjorte af Beton paa nedrammede Pæle, der vare indtil 8 Alen lange.

Ved Portnerboligen opførtes en Retirade og et Pissoir.

For begge Ender af Forsøgshaven sattes Stakitporte, saa at den nu kan holdes helt aflukket, da de tidligere Afvisere ikke kunde forhindre Adgangen til den og forskellige Uordener i den.

Marmorbusten af Kong Frederik V, der hidtil, siden den nye Haves Anlæggelse, har staaet i et Busket ved Søen, flyttedes op i Lysgaarden paa Museet, da Marmoret ikke har kunnet taale at staa ude under aaben Himmel, og paa alle mere fremspringende Dele er blevet stærkt korroderet. En Ophugning af Busten vilde efter en Kunstners Opgivende blive dyr, og efter en Kunsthistorikers Raad burde den heller ikke af den Grund iværksættes, at Kunstværket vilde tabe sin originale Karakter.

En ny Hovedindgangsport af Granit og Jærn, der er bevilget iaar, blev ikke færdig i dette Aar; den Del af Stakittet, der var foreslaaet fornyet med Jærn, blev ikke bevilget. I Stakittet omkring Haven er indsat c. 300 Rundstokke.

b. Væxthusene. Den nederste Halvdel af begge Sidepartierne paa Hovedtrappen blev ommuret og 14 nye Balustre satte istedenfor dem, der vare itu.

I Planteskuret bagved Formeringshuset er Loftet røret og gipset paany, da det gamle var faldet ned.

Gjennemkjørselen, Fyrkjælderen og nogle af Bagskurene ere hvidtede.

Fra Fyrkjælderen ud til Gjennemkjørselen sattes en ny Jærndør istedenfor den gamle Trædør; et mindre Skab med en Reol til byggedes der; dette er nu det eneste Træværk, der er i Fyrkjælderen.

I Værelset bag Forsøgshuset er indlagt en Gasledning fra Østerfarimagsgade, fordi Kandidat Johannsen havde Brug derfor til fysiologiske Forsøg, som han

ønskede at anstille, og der ogsaa i Fremtiden, naar Huset maatte blive benyttet til fysiologiske Forsøg, kunde blive Trang til Gasblus.

Alle Væxthuse med Undtagelse af H, Formerings- og Forsøgshuset ere malede udvendig. A, B, C, D, E og Akvariet ere ogsaa malede indvendig.

De store Væxthuse maatte underkastes en Hovedreparation, der desværre saaledes faldt sammen med den store nordiske Industri-, Kunst- og Landbrugsudstilling, men som Bygningsinspektionen ikke turde udsætte. Af denne Hovedreparation, skal kun Følgende nævnes:

I Palmehusets Tag fornyedes Beklædningen paa 45 Spær og 41 Løsholdter, medens 16 Vinduesrammer og Beklædningen paa 37 Spær repareredes. En Del af de opretstaaende Vinduer, Poster og Karme fornyedes eller repareredes. I Forstuen ved Hovedindgangen fornyedes 1 Vindue, Flager, Dørtrin og Gesims; i Skillevægene mellem dette Hus og B og C fornyedes 1 Fodstykke, 1 Post, 3 Flager, 1 Dørtrin, medens det Øvrige blev repareret. Tremmerne paa Gangbroen udenom den øverste Kuppel fornyedes. I Taget paa B er Beklædningen paa 28 Spær tildels fornyet, Vinduesrammerne, Fod- og Karmstykker ere reparerede; hele Rammen, næsten alle Klappene, tilligemed den vestligste Tredjedel af Laaget paa Topventilationen er fornyet, det Øvrige tilligemed Beslaget er repareret. Skillevæggen mellem B₁ og B₂ er borttaget, da det var meget daarligt. I Skillevæggen mellem B og D (der er dobbelt), er fornyet 2 Stolper, 15 Poster, Fodstykket og Spændriglen (den midterste Tværbjælke). 4 Flager, 8 halve Døre og 9 Vinduesrammer ere reparerede. I D fornyedes i de opretstaaende Vinduer 7 Fodplanker og 7 Karmstykker; Hoveddøren, 3 Vinduesrammer og Tremmerne paa Gangbroen udenfor repareredes. 1 Zinkrende, 18" bred, er lagt under Jærningen paa Nordsiden. I E er lagt en 18" bred Zinkrende under Jærningen paa Nordsiden. I Akvariet er Beklædningen paa 13 Spær og 7 Løsholdter, tilligemed Beklædningen ved Dørene fornyede; desuden ere Døren, 14 Vinduesrammer og 7 Dæklister reparerede.

I Væxthusene C, F, G og I ere kun mindre Reparationer udførte. Alle Glastagene bleve eftersete og istandsatte og Vinduerne vadskede, før de bleve malede. Til Kitning af Ruderne forbrugtes 1700 æ Kit. Zinktaget over Bagskurene er repareret.

c. Medhjælperboligen. Den nordlige Halvdel af 1ste Sal er indrettet til Bolig for en gift 2den Undergartner. Hele Lejligheden er oliemalet og istandsat, et Kjøkken er indrettet med Komfur og Spisekammer, og Vand er indlagt i Kjøkkenet; paa Loftet er afskildret et Pulterkammer og et Klosetrum. Lejligheden bestaaer af 3 Værelser med Forstue og Kjøkken.

d. Portnerboligen. Gaarden er brolagt, og en Retirade indrettet i den. Døre, Vinduer og Gesimsere ere malede udvendig.

4. Havens Personale. Den 1ste August afskedigedes Medhjælper Anthon P. Hansen, hvilket medførte, at Gartneren maatte sagsøge ham til Straf for Injurier. I hans Sted antoges Carl Olav Ernst Hansen, der tidligere havde været som Elev ved Haven.

5. Frø- og Plantebytning. Fra 41 botaniske Haver og 16 Private er modtaget 1927 Portioner Frø, hvoraf 925 ere udsaaede under ubestemt Nummer, de øvrige ere saaede under bestemt Nummer, eller de vare Dubletter. Fra 7 botaniske Haver modtoges Bulbiller blandt Frøet.

Der er modtaget 417 levende Planter, hvoriblandt en Samling Maranta og Scitamineer fra Haven i Berlin, og en Samling tildels Varmehusplanter fra Paris, disse sidste vare desværre saa smaa (dels Frø- dels Stiklingsplanter) og kom saa sildig paa Aaret, at kun meget faa have overlevet Vinteren. De øvrige modtoges navnlig fra 28 private Personer og Gartnere. Giverne vare:

Gartner Andresen (Wram Gunnarstorp), *Nymphæa*; Acclimatisations-Haven i Alger, Frø; Gartner Beuchel (Stablewitz), Frø og *Saxifraga*; Medhjælper Bonfis, danske Planter; Forpagter Borries, fleraarige Frilandsplanter; Student Børgesen, danske Planter; Handelsgartner Bruun i Svendborg, forskellige Planter; Havebrugskandidat Carstensen i Bombay, Frø; A. Christiansen, 1 Vandplante; Direktør Correvon i Geneve, Frø af Alpeplanter; Hr. Dahl fra Norge, *Saxifraga Cotyledon*; Godsejer Dinesen, *Zizania* Frø; Baron Eggers, Frø og Løg fra Vestindien; Grosserer Ericksen, Løg fra Californien; Pastor Evers, Frø fra Ecuador; Kandidat Friedrichsen, *Rubus*; Dr. Glaziou i Rio de Janeiro, Frø fra Brasilien; Cand. polyt. Hjorth, *Poa bulbosa* og *Anemone*; Plantør Jacobsen paa Hæsede, en Samling træagtige Moseplanter og fleraarige Frilandsplanter; Student Hjalmar Jensen, danske Planter; Lærer Jeppesen i Gjedvad, danske Planter; Landbohøjskolen, Frø; Professor Joh. Lange, Frø fra forskellige Steder; Handelsgartner Chr. Lorenz (Erfurt), Frø; Gartnerelev Madsen, danske Orchideer; Hr. Meesen, i Bangka, Frø; Theplanter Møller, en Samling Orchideer fra Himalaya; Frk. Møller, *Cypripedium Calceolus*; Direktør Nyeland, *Flüggea japonica*; Kandidat Ottesen, danske Frø; Docent Oppermann, *Cupressus*-Frø fra Portugal; Gartner Chr. Petersen paa Rolighed, forskellige Planter; Sognepræst V. Petersen i Ørsted, Frø; Kandidat V. A. Poulsen, 1 dansk Plante; Dr. Kolderup-Rosenvinge, Frø og Planter fra Grønland; Student Rostrup, danske Planter; Kandidat Rützou, Planter fra Norge; Ingeniør Saaby, Frø fra Nordamerika; den botaniske Have i Salzburg, Planter; Kandidat Sarauw, Frø; Lærer V. Schmidt, 1 *Pulsatilla vernalis*; Gartner Schandorf, 1 *Dipladenia*; Dr. Stokfleth, Frø og forskellige Planter; Professor Treub, Frø fra Java; Udenrigsministeriet, Frø fra Ny Zeeland; Gartner Ulriksen paa Alnarp, forskellige Planter; den botaniske Have i Upsala, *Dioscorea*; Professor Warming, danske Planter.

Fra Haven er afgivet c. 4935 Portioner Frø til 70 botaniske Haver og 18 private Gartnere og Haveejere, samt 300 Planter og 65 Arter Stiklinger til 2 botaniske Haver og 31 private Gartnere og Haveejere.

Af afskaarne Planter til Undervisning er foruden til Docenternes Forelæsninger og Examinere afgivet 804 Portioner til Lærere i Skoler, Manuduktører og Studerende.

6. Adgangskort til Haven ere udstedte til 23 Botanikere og Botanofiler, 43 af Universitetets og Ministeriets Embedsmænd, 14 Lærere, 17 Lærerinder, 32 Lærerindeelever, 23 Studiosi magisterii, 201 Stud. med., 101 Stud. pharm., 6 Stud. polyt., 14 Landbohøjskoleelever, 43 Seminarieelever og 1 Kunstnerinde. Til Skolers Besøg i Haven er der udstedt 6 Kort.

Adgangskort til Væxthusene er udstedt til 43 Manuduktører og Studerende; til at male i Væxthusene er udstedt 15 Kort.

Af Betalingskort ere 3 solgte, for enkelte Personer (Nr. 36, 37 og 38).

7. Bestemmelsesarbejder. Assistenten ved disse har foretaget 112 protokollerede Bestemmelser, hovedsagelig af Væxthusplanter. Desuden har han i

Sommerens Løb revideret Studiekvarteret samt delvis det danske og annuelle Kvarter. Til de Tider, hvor intet Bestemmelsesarbejde forelaa, har han fortsat Registreringen af Planteafbildninger og systematisk Literatur, det sidste i Form af Seddelkatalog. Museumsinspektøren har revideret Havens Myrtaceer og Brassicæ samt paabegyndt Revisionen af Bregnerne. Havens Direktør har delvis revideret dansk Kvarter og desuden foretaget spredte Bestemmelser.

8. Videnskabelige Forsøg og Arbejder. Kandidat W. Johannsen har benyttet Forsøgshuset i Sommerens Løb til forskellige fysiologiske Forsøg, som tildels fremvistes paa et Møde af Landbrugskongressen. For »Dansk Frøkontrol« er der af Hr. E. Møller-Holst ved Hr. O. Rostrup og med Tilsyn af Docent E. Rostrup foretaget en Del Væxtforsøg i Havens »Forsøgskvarter«, men desværre har det Areal, som, beliggende udenfor Haven ved dens nordøstlige Hjørne, tidligere fandt rig Anvendelse til Forsøg, maattet afgives til Opførelsen af den polytekniske Lærestanstalt, hvorfor Forsøgene ikke have kunnet drives saa vidt som ønskeligt. Om Forsøgenes Art kan meddeles, at de have drejet sig om: Saatidens Indflydelse paa Spireevnen; Spireevnen af nøgne og avnklædte Korn af samme Frøprøve; Kløverfrø af forskellig Farve; Svampeangreb; Kulturplanter fra forskellige Avlssteder, m. m.

Dr. O. G. Petersen har studeret Marantaceer, Musaceer, Cannaceer og Zingiberaceer.

Kandidat Anderson og Docent Ljungström fra Sverige have faaet afskaarne Planter til videnskabelige Undersøgelser.

9. Særlige Begivenheder. I September Maaned (d. 25.—28. incl.) blev Væxthuset J benyttet til en Udstilling af levende Svampe, som Havens Direktør med Assistance af Docent E. Rostrup, Lærer Severin Petersen og de yngre Botanikere havde arrangeret og som besøgte af mange hundrede Mennesker af alle Stænder. Udstillingen findes omtalt i Botaniske Meddelelser fra den botaniske Forening.

B. Museet.

1. Udførte Bestemmelses- og Konservator-Arbejder.

a. Herbarierne.

Bestemmelsesarbejder: Museets store Samling af amerikanske, navnlig brasilianske Myrteer er blevet bestemt og Arbejdet væsentlig tilendebragt af H. Kjærskou. Melatomaceer ere blevne bestemte af Cogniaux, Ternstroemiaceer af Warming, Rubiaceer af Schumann, Cyperaceer af Bockeler, Sapotaceer af Raunkjær. Iøvrigt er der foretaget Bestemmelser hist og her.

Konservatorarbejder. 1. I Generalherbariet ere følgende Arbejder udførte: Opstillingen og Ordningen af Lyngbyes Algeherbarium er fuldendt. Følgende Samlinger ere gjorte færdige til Interkalation; a) Kerner: Flora Austro-Hungariae exsiccata (Arbejdet, som begyndte ifjor, er fuldendt iaar); b) en Samling afghanske af Aitchison samlede Planter; c) største Delen af de af Hackel bestemte Andropogoneer; d) de i Væxthusene indsamlede Planter. Arterne af Slægten *Draba* ere foreløbig ordnede.

Følgende Samlinger ere udtagne og præparerede til Udlaan og Bestemmelse: a) Cyperaceæ, de ubestemte Arter; b) de amerikanske og østasiatiske

Ericaceer; c) de exotiske Sphagnum Arter; d) Melastomaceer af Generalherbariet og Ørsteds Herbarium; e) Palmæ og Cyclanthaceæ af Generalherbariet og Liebmanns og Ørsteds Herbarier, og flere mindre Samlinger.

Professor Warming har ordnet Mosserne, Clusiaceæ, Umbellatæ, Turneraceæ, Melastomaceæ, Ternstroemiaceæ, Cucurbitaceæ og Cyperaceæ samt flere mindre Familier af det brasilianske Herbarium.

2. I det arktiske Herbarium ere følgende Arbejder udforte: Fremlægning til Opklæbning og Interkalation af nye tilkomne Planter, især grønlandske. En Del Dubletter ere udtagne til Forskjellige. Ordning og Opstilling af de arktiske Mosser er paabegyndt.

3. I det danske Herbarium er: Den endelige Opstilling og Interkalationen af nye Samlinger fortsat ved Kandidat Raunkjær.

4. Af Museets Magasin for ikke ordnede og ikke opstillede Herbarieplanter ere: Liebmanns og Ørsteds mexikanske og centralamerikanske Ericaceer udtagne og præparerede til Udlaan.

b. Tørsamlingen.

Bestemmelsesarbejder: Arts- og Slægtsbestemmelser ere foretagne hist og her. Flere Bestemmelser af Svampe ere velvilligst foretagne af Docent E. Rostrup. Kammerherre Müller har velvilligst paabegyndt en endelig Bestemmelse af sin store, tidligere til Museet skjænkede Samling af Kogler af forskjellige *Pinus montana* Former.

Konservatararbejder: Det meget betydelige Stof, som henlaa magasineret, er med Undtagelse af Vedproverne blevet gennemgaaet, systematisk ordnet og for største Delen foreløbig opstillet i Glas, forsaavidt Forraad af saadanne havdes.

c. Spiritussamlingen.

Flere Bestemmelser af Svampe ere velvilligst foretagne af Docent E. Rostrup.

Konservatararbejder: Opstillingen af Svampene, der paabegyndtes ifjor, er fuldendt. Samlingen af Præparater i Reagensglas er omordnet saaledes, at Slægterne ere lagte i alfabetisk Orden istedenfor som tidligere i systematisk.

2. Udlaan fra Museet.

Følgende Samlinger ere udlaante: Til Professor Cogniaux i Verviers Generalherbariets og Ørsteds centralamerikanske Melastomaceæ (allerede tilbagesendte); til Professor Flahault i Montpelier *Cytosiphon velutinus* af Lyngbys Herbarium (atter tilbagesendte); til Lektor Neuman i Sundsvall Slægten *Sparganium* af det danske Herbarium (tilbagesendte); til Dr. O. Bockeler i Varel Cyperaceer af Generalherbariet og Warmings Herbarium; til Professor Beccari i Firenze Palmæ og Cyclanthaceæ af Generalherbariet, Ørsteds og Liebmanns Herbarier; til Professor Buchenau i Bremen Juncaceæ af Generalherbariet, det danske og arktiske Herbarium; til Professor Schmitz i Greifswald Florideer af Generalherbariet (tilbagesendte); til Docent E. Rostrup *Nectria danica* Rehn; til Dr. Schumann i Berlin sydamerikanske Cactaceer af Herbariet og Spiritussamlingen; til Dr. Warnstorff i Neu Ruppin exotiske Sphagnaceæ (atter tilbagesendte); til Professor Hackel i St. Pøltten Gramineæ fra Brasilien; til Professor Drude i Dresden Ericaceæ

(amerikanske og østasiatiske); til Dr. O. Kihlmann *Carex helvola* fra Grønland; til Dr. Schultz i Halle a. S. *Carex hyperborea* fra Grønland.

3. *Udsending af Dubletter fra Museet.*

Af det arktiske Herbarium ere Dubletter sendte til Følgende: Universitetet i Helsingfors grønlandske Laver (32 Arter); Dr. Brotherus i Helsingfors grønlandske Fanerogamer (53 Arter); Professor Macoun i Ottava grønlandske og islandske Fanerogamer (124 Arter) og grønlandske Laver (17 Arter); Professor Joh. Lange grønlandske Fanerogamer fra Lieutenant Ryders Expedition (28 Arter).

Af Generalherbariet ere Cyperaceer sendte til Adolf Boller i Østerrig og Aug. Schulz i Halle (mest brasilianske af Warmings Herb.); brasilianske Mosser til Dr. Brotherus i Helsingfors (160 Arter); Dr. Kohl i Marburg har faaet 13 Arter af Podostemaceer i Sprit til Studium af deres Kiseldannelser.

4. *Museets Forøgelser.*

a. Herbarierne. Generalherbariet har modtaget følgende Forøgelser: 1) En Samling nordamerikanske Planter (260 Arter) fra Professor Macoun i Ottava. 2) En Samling engelske og extraeuropæiske Potamogoton Arter fra Mr. A. Bennett ved Professor Lange. 3) Planter (omtrent 100) fra botanisk Føring i Kjøbenhavn. 4) Juncaceæ (omtrent 120 Arter) fra Professor Buchenau i Bremen. 5) En Samling Alger (171 Arter) fra Museet i Berlin. 6) En Samling Planter især fra van Diemens Land (260 Arter), skjænkede af Landbohøjskolen. 7) Brasilianske Planter (Herb. Warming, omtrent 27—28000 Expl.), kjøbt.*) 8) En Samling *Rubus*-Arter fra Professor Areschoug i Lund. 9) Planter fra Bahama-Øerne, St. Domingo o. a. (omtrent 660 Numre i omtr. 4940 Expl.) fra Baron Eggers. 10) Nogle Monstrositeter fra Adjunkt Juel og Professor Lange. 11) En stor og meget værdifuld Samling Planter fra Afghanistan, samlede af Dr. Aitchison paa den engelske Grænse-Expedition. 12) Brasilianske Planter fra São Paulo (omtrent 400 Arter) samlede af Dr. Løfgren, og nogle faa brasilianske Arter fra Dr. Schwacke i Rio de Janeiro, alle skjænkede af Professor Warming. 13) Dalmatiske og kroatiskke Planter (omtrent 60) fra Oberstlieutenant Boller. 14) Planter fra Landbohøjskolen og Forsøgshaven i Algier, skjænkede af Professor Joh. Lange. 15) *Buxus suffruticosa* fra Hr. St. Nyeland. 16) *Splachnum luteum* fra Norge ved Museumsassistent S. Rützou. 17) Et meget stort, alle Planteklasser omfattende Herbarium, samlet af afdøde Dr. C. M. Poulsen, skjænket af Enkefrue Poulsen. 18) En Samling exotiske Mosser fra Dr. Brotherus i Helsingfors. 19) Algæ *Muellerianæ* (omtrent 200) fra Professor J. C. Agardh i Lund. 20) Planter (omtrent 40 Arter), indsamlede i Kew Gardens af Museumsinspektøren. 21) Hauch et Richter, *Phycotheca universalis* Fasc. IV. og V. (kjøbt). 22) Svenske Potamogoton Arter (60 Arter) fra Dr. G. Tiselius. 23) Nogle Arter af *Trigoniaceæ* og *Vochysiaceæ* fra Dr. Schenck i Bonn. 24) Schweizer Planter (33 Arter) fra Dr. Keller. 25) Indsamlet i Væxthusene og Haven omtrent 100 Arter.

Det arktiske Herbarium har modtaget følgende Forøgelser: 1) Florideer (2) fra Færøerne ved Stud. art. A. Jensen. 2) Laver og Mosser (2 Kasser), samlede af Lieutenant Ryder i Grønland, og grønlandske Mosser og Karplanter (3 Pakker), samlede af Dr. S. Hansen, fra Kommissionen for Undersøgelse af Grønland.

*) jfr. foran S. 333—36.

3) Herbarier fra N. Pröven, samlede af Assistent Myhre, og 4) fra Julianehaab, samlede af Kolonibestyrer Lytzen. 5) Islandske Planter (3 Pakker) fra Adjunkt St. Stefansson. 6) Grønlandske Laver og Mosser (6 smaa Kasser), samlede af Kornerup, fra Professor Joh. Lange.

Det danske Herbarium har modtaget følgende Forøgelser: 1) *Gymnadenia conopsea* fra Stud. mag. H. Jensen. 2) Planter (omtrent 90) fra den botaniske Forening i Kjøbenhavn. 3) Danske Svampe (2 Arter) fra Lærer S. Petersen. 4) *Batrachium spec.* fra Apotheker P. Hempel. 5) Friderichsen et Gelert: *Rubi exsiccat. Daniae et Slesvigiae Fasc. III.* fra Udgiverne. 6) forskellige Arter fra Stud. mag. Børgesen og 7) fra Jægermester Lowzow (Slettegaard).

b. Tørsamlingen har modtaget følgende Forøgelser: 1) En Samling danske Frugter og Frø fra Lærer Ottesen. 2) Vedprøver fra Bahama Øerne (100 Arter) fra Baron Eggers. 3) Pilebuske fra Nord Pröven i Grønland, samlede af Assistent Myhre. 4) Tværsnit af nulevende Træer i Grønland og af Drivtømmer fra Kolonibestyrer Lytzen. 5) Frugter (3) fra det ostindiske Arkipelag, skjænkede af Fru Martens. 6) Rhizom af *Agropyrum repens*, gjennemborende en Hasselgren, fra Brygger Th. Schiøtz i Odense. 7) Fasciationer af *Asparagus o. a.* Arter, fra Stud. mag. Børgesen. 8) Ny Zeelandske Vedprøver og Frø, samlede af kgl. Konsul Wellington, fra Udenrigsministeriet. 9) Danske Svampe (2 Arter) fra Stud. mag. Hartz. 10) En ejendommelig Træstamme, der i mange Aar har staaet i det zoologiske Museum (rimeligvis stammende fra Kunstkammeret), foræret af dette. 11) Islandske Frugter og Frø, Stammestykker og Drivtømmer fra Adjunkt St. Stefansson. 12) Et Stykke Sandsten fra Grønland, hvorpaa Laver voxe netop paa de Steder, hvor fossile Rester findes, skjænket af Dr. S. Hansen. 13) Den meget store og interessante Samling af Vedprøver (246 Exemplarer) som Ingeniør C. Berg paa St. Thomas havde udstillet i det vestindiske Hus paa den store Industri-, Kunst- og Landbrugsudstilling, har han skjænket til Haven; foreløbig har af Mangel paa Skabe kun en ringe Del af den kunnet blive ordentlig opstillet.

c. Spiritussamlingen har modtaget følgende Forøgelser: 1) Danske Svampe (3 Arter) fra Docent Rostrup. 2) Do. fra Fru Asmussen (Skodsborg). 3) Monstrøs Form of *Plantago lanceolata* fra Stud. med. H. E. Hansen. 4) Misdannede *Dahlia-Kurve* fra Professor Joh. Lange. 5) En amerikansk *Rubus* Art fra Etatsraad Petit. 6) En Brødrugt fra Museet i Upsala. 7) *Trapa natans* Frugter (fossile og levende) fra Professor Areschoug i Lund. 8) Tvillingblomme fra Adjunkt Juel. 9) *Clitocybe sp.* fra Fru Asmussen. 10) Misdannelse paa *Hylde-rødder* fra Frøken Schrøder. 11) 10 Glas med Kryptogamer, samlede af Dr. S. Hansen i Nordgrønland, fra Kommissionen for Undersøgelse af Grønland. 12) En Del Glas med »Plankton» samlet af Dr. Joh. Petersen. 13) Islandske Planter i Spiritus fra Adjunkt St. Stefansson. 14) Planter fra Kola ved det hvide Hav, ligeledes samlede i Sprit, fra Dr. Brotherus. 15) Indsamlet i Væxthusene og Haven omtrent 30 Arter.

5. Reparationer og Lignende i Museet.

Paa Façaden mod Gaden indsattes en Dør i Midterpartiet til Brug for Rengjøringskonerne, Haandværkere og Lignende. Det udvendige Glastag er omlagt Entreen, Lysgaarden, Trappegangen, Kjælderen, Korridoren mellem Nr. 11 og 14,

Værelserne Nr. 12 og 14 ere istandsatte og oliemalede. I Lysgaarden indlagdes to Glasblus. I Nr. 9 byggedes et Skab; i Nr. 19 bleve nogle Skabe sammenbyggede til Brug for Tørsamlingens Præparator, og i Nr. 14 opførtes et Skab til en stor Mistelsten, der var bleven foræret Haven. Alle Døre, Vinduer og Fodlister ere eftersete og istandsatte.

C. Bibliotheket.

Læsestuen har været besøgt af 414 Personer. Der er sket Udlaan til 473 Personer, som have laant 822 Værker (946 Bind).

Der er anskaffet 113 Værker, af hvilke 97 nye, 16 Fortsættelser. Som Gaver ere modtagne 45 Værker, hvoraf 2 Fortsættelser. Af Tidsskrifter har Bibliotheket modtaget 58, hvoraf 11 som Gaver.

De nævnte Gaver ere modtagne fra: Den kgl. Civilliste, Videnskabernes Selskab, Carlsberg Laboratoriets Bestyrelse, Kommissionen for Grønlands Undersøgelse, le Ministère de la marine et des colonies de France, de botaniske Haver i St. Petersborg og Leyden, Münchener Akademiet, Smithsonian Institution i Washington, Geological and Natural History Survey of Canada, Museo nacional i Costa Rica, Botanisk Forening, Naturhistorisk Forening, Redaktionerne af Ugeskrift for Landmænd og af Gartnertidende; endvidere fra Frøken Sigrid Andersson i Stockholm, Hr. L. H. Bailey, Dr. E. Bornet i Paris, Dr. O. Böckeler i Varel, Pastor Deichmann Branth, Stud. mag. Børgesen, Kandidat P. Eberlin, Baron Eggers, Dr. F. Elfving i Helsingfors, Professor C. Flahault i Montpellier, Cand. pharm. K. Friderichsen, Cand. pharm. O. Gelert, Laboratorieførstander C. Grønlund, Brygger Carl Jacobsen, Oberst Jensen-Tusch, Kandidat W. Johannsen, Frøken Maria Lewin i Stockholm, Dr. O. Nordstedt i Lund, Direktør St. Nye-land, Dr. V. A. Poulsen, Cand. mag. C. Raunkiær, Dr. L. Kolderup Rosenvinge, Docent E. Rostrup, General Thomsen, Arkitekt Toxward i Wellington (Ny Zeeland), Professor, Dr. Eug. Warming, Dr. C. Warnstorf i Neu-Ruppin, Dr. N. Wille i Stockholm og Cand. pharm. A. Zoffmann.

Portræter af Botanikere til det botaniske Billedgalleri ere skjænkede af Adjunkt Juel og Privatier Joh. Boysen.

Arkivet modtog en Gave fra Bibliothekar J. Vahl ved det store kgl. Bibliothek, bestaaende af Papirer vedrørende Botanikerne Vahl.

Da Dr. Rosenvinge i Sommeren 1888 foretog en flere Maaneders Rejse til Grønland, besørgedes hans Gjærning i Bibliotheket af Museumsinspektør Kjærskou, Docent O. G. Petersen og Professor Warming.

3. Det zoologiske Museum 1887.

Første Afdeling.

(Professor, Dr. Lütken.)

A.

Af Afdelingens Forøgelser skal først omtales en Række af anselige og ogsaa i pekuniær Henseende betydelige Gaver:

1. Etatsraad, Dr. med. V. Lausen i Buenos-Ayres har atter med højsindet Fædrelandskjerlighed og storslaaet Gavnildhed skjænket Museet en betydelig Samling af Skeletdele, Kranier o. s. v. af Pattedyr (m. m.) fra de tertiære Pampas-Lag og

derved ydet et nyt og værdifuldt Bidrag til Kundskaben om den uddøde Pattedyr-Skabning. Samlingen, der kom hertil i syv og tredive store Kasser, havde vistnok lidt meget af Transporten, som mange af de skrøbelige Stykker ikke havde kunnet taale, og det vil koste megen Tid og medføre et betydeligt Restaureringsarbejde, inden den kan være fuldstændig indlemmet i og opstillet i den palæontologiske Afdeling. For Tiden er gennemgaaet og protokolleret den Del af den, som omfatter Pungdyrene, Bæltedyrene, Gnaverne, Rovdyrene og Hovdyrene; den tæller 118 Numre og skjønnes at omfatte mindst 50 Arter, af hvilke nogle ere temmelig fyldigt repræsenterede, andre derimod mere fragmentarisk. Særlig fortjener at fremhæves de Kranier og andre Skeletdele, der oplyse den uddøde Bæltedyr-Slægt *Eutatus*, Pampas-Bjørnen (*Ursus bonariensis*), Sabelkatten (*Machærodus neogæus*) og Hovdyrslægten *Typrotherium* (*crisatum*), samt de mere eller mindre rigelige Bidrag til Hovdyrslægterne *Auchenia* (*Lama*, *Protauchenia*), *Toxodon*, *Macrauchenia* (*Tapirhest*), *Hippidium* (*Hest*) og *Cervus* (*Hjort*). Den Del af Samlingen, som endnu ikke er behandlet, omfatter Kæmpedovendyrene (*Megatherierne*), Kæmpebæltedyrene eller Skjolddyrene (*Glyptodonerne*) og *Mastodon*-Elefanterne, med Hensyn til hvilke der altsaa maa henvises til en senere Aarsberetning. Den anseligste Prydelse for Museet og dets palæontologiske Afdeling bliver et ret fuldstændigt Skelet af Kæmpedovendyr-Slægten *Lestodon*, som forhaabentlig vil kunne opstilles samlet. *)

2. En mindre anselig, men i videnskabelig Henseende maaske ikke meget mindre vigtig Forøgelse har den palæontologiske Afdeling faaet i en af Bestyreren skjænket Samling af Kranier og Knogler af ældre-tertiære (eocene) Pattedyr fra de saakaldte Phosphorit-Lag i Frankrig, paa hvilke Opmærksomheden i de senere Aartier er bleven saa stærkt henledet. Paa Grund af den store Betydning, ikke alene for Zoologien, men for Naturopfattelsen i det Hele, som det kan forudses, at Studiet særlig af Pattedyrtypernes Udvikling gennem Tiderne og deres genetiske Sammenhæng vil faa, kunde Bestyreren ikke bekvemme sig til at afslaa et Tilbud om at købe denne Samling, uagtet han indsaar Umuligheden af at afholde Udgiften af Museets altfor knebne Budget. Samlingen har iøvrigt været opbevaret i Museet i 2 Aar, men omtales først nu, efterat den sidste Afbetaling har fundet Sted. Den er ikke gennemarbejdet endnu, men synes at omfatte mindst 100 Arter af Pattedyr foruden enkelte Ting af andre Dyreklasser (*Krybdyr* o. s. v.).

3. Fiskesamlingen har faaet en værdifuld Forøgelse i 72 Arter af japanesiske Fiske, som ere skjænkede af Direktør Julius Petersen (tidligere i Japan, nu i Honkong). De fleste Arter fandtes enten ikke tidligere i Museet, eller vare dog altfor tarveligt repræsenterede i dette. Af Slægter, som helt manglede i dette, kan fremhæves *Savhajen* (*Pristiophorus*) (ikke at forveksle med »Sav-Rokke« eller »Savfiske«-Slægten: *Pristis*), som har været et af Samlingens særlige Desiderata.

4. J. A. Baun, tidligere Ingeniør i den kinesiske Regjerings Tjeneste, har foræret Museet en smuk Samling af kinesiske Fugleskind, repræsenterende 34 Arter, hvoraf 13 nye for Museet.

Anm. I Anledning af de to sidstnævnte Gaver (3 og 4) bemærkes, at de

*) Jfr. foran S. 342—43.

egentlig kun ere Dubletter af større Samlinger, som af de ovennævnte Landsmænd ere skjænkede til Museerne henholdsvis i Upsala og Christiania. Dette bemærkes ikke for at svække Indtrykket af den Taknemmelighed, der skyldes Giverne, men for at udtale min Beklagelse af, at der blandt vore Landsmænd i det fjærne Østen har spredt sig den uheldige Forestilling, at slige Gaver ere bedre anvendte og mere kjærkomne i vore Broderlande end i deres eget Fædreland — en Forestilling, hvortil jeg ikke troer, at Museet paa nogen Maade har givet Anledning.

5. Fra Ingeniør J. A. Møller modtoges en værdifuld Gave af 20 Kranier eller Kraniedele (Takker af Hjorte, Tænder af Elefanter) af større indiske Pattedyr — Giverens Jagttrofæer i Sikkim, Bengalen, Butan o. s. v. Visse Mangler (enkelte Tænder og deslige) ved en Del af Stykkerne ere en Følge af de Forhold, hvorunder Skeletteringen af større Dyr maa foregaa i hine Egne; men det vil give en Forestilling om, hvor kjærkommen denne Gave maatte være, naar det anføres, at den omfatter 2 Næsehorn-Kranier (*Rhinoceros sondaicus* og *unicornis*), 4 Kranier af den vilde Gaur-Oxe (*Bos gaurus*) af begge Kjøen, 3 Tiger- og 1 Leopard-Kranium, samt Kranier eller Takker af 4 Hjorte-Arter.

6. Kaptejn, Baron Eggers har skjænket Museet det herpetologiske Udbytte af hans naturhistoriske Rejse gennem Øen St. Domingo i Vestindien, bestaaende i 48 Krybdyr, repræsenterende 10 Arter.

I nær Forbindelse med disse større direkte Gaver staaer det at omtale de Indsamlinger, som uden — eller uden synderlig — Udgift for Afdelingen have tilført denne forønsket faunistisk Materiale.

1. Premierlieutenant Ryder af Flaaden har under sit Ophold i Upernivik's Distrikt tilveiebragt 30 grønlandske Fiske, et Hvidfiske- og et Hvalros-foster samt flere Sælfostre.

2. Premierlieutenant Drechsel af Flaaden medbragte fra »Diana»'s Togt til Island og Grønland 3 Fiske- og 6 Fugleskind.

3. Cand. mag. Joh. Petersen har meddelt 16 danske Fiske samt en Række Prøver af danske Silderacer fra forskellige Lokalteter.

4. Cand. phil. Fjeldstrup: nogle ved Færøerne indsamlede Smaafiske samt 3 Grindehval-Kranier (til Oplysning om denne Hvalarts Raceforhold) og en tørret Grindehval-Mave.

Her bør ogsaa nævnes, at der fra Studie- og Undervisningssamlingen er overført til Hovedsamlingen 7 Fugleskind eller udstoppede Fugle, som enten qua danske Exemplarer skjønnedes at være paa deres rette Plads i den danske Fuglesamling, eller som (*Tachypetes minor* og *Galloperdix lunulata*) savnedes i den almindelige Hovedsamling. Der er endvidere af ovennævnte Samlings Magasiner afgivet til denne en Del Skeletdele af Fugle, hele Fugle eller Dele af saadanne i Spiritus, Skind af danske og fremmede Pattedyr, Skeletter, Kranier og andre Skeletdele af indenlandske og udenlandske Pattedyr o. s. v., for hvilke der ikke gjøres nærmere Rede, da det kun er en Omflytning fra en Del af Museet til en anden, for at tilvejebringe en hensigtsmæssigere Fordeling og Ordning af Stoffet. Særligt kan fremhæves 30 i Aarene 1865—68 af Kammerjunkeren, Premierlieutenant v. Hedemann skjænkede Kranier af Pattedyr fra Sunda-Øerne, der nu ere indlemmede i Hovedsamlingen.

Af andre Gaver fremhæves: 1) fra den zoologiske Have 9 i Haven døde Pattedyr (*Macacus maurus*, *Cynocephalus hamadryas*), Fugle (*Colymbus arcticus*,

Balearica regulorum, Phoenicopterus antiquorum, Acryllium vulturinum, Ara chloptera og Chryotis ochrocephala) og Krybdyr (Phrynosoma orbiculare); 2) fra Konservator Conradsens Bo: 42 især pelagiske Smaafiske; 3) af mindre Gaver, bestaaende af et enkelt Nummer eller nogle faa, men derfor ikke mindre paa-skjønnelsesværdige, vil være at nævne Gaver fra Hofjægermester Brun, Sysselmand Müller, Kolonibestyrerne Bistrup, Møldrup og Ryberg, Missionær Løventhal, Konservator Hansen, Præparator Gundel, Fyrinspektør Rydahl, Adjunkt Traustedt, Skolelærer Fristrup, Student Stockmarr, Tandlæge Lønborg-Friis, Bibliotheksassistent Larsen, Kaptajn Bay, Bundtmager Græser og Landmaaler Freund (i Paraguay). Af de fra Fyrene (cfr. forrige Aarsberetning) indsendte 21 Fugle, som ere blevne benyttede i Museet, kan fremhæves flere Exemplarer af den store Stormsval (Procellaria leucorrhoea). Andre Bidrag til den danske Fuglefauna skyldes (foruden en og anden af de allerede ovenfor nævnte Herrer): Kaptajn Dinesen, Hr. Reitzel, Redaktør Wulff, Malerne Ancker og Krøyer, Hofjægermester Sehestedt, Proprietærerne Clausen og Søltøft, Konservator Løvendal, de Studerende Tvermoes, Ditlefsen, Krabbe og Busse, Cand. pharm. Faber, Kjøbmændene Christensen (Kjerteminde) og Holm (Frederikshavn), Skovfoged Christiansen (Viborg), Hr. Mikkelsen (Nørre Tvede), Handskemager Holmstrøm og Adjunkt Tryde. Forskjellige Yndere af Stuefugle (Bogholder Silberloh, Justitsraad Juel, Bogtrykker Lydiche, Fuglehandler Gram, Hofvildthandler Andersen, Grossererne Christensen og Kjørungaard) have afgivet Smaafugle, der ere døde hos dem. Og endelig ere Bidrag til den danske eller nordiske Fiskefauna indsendte af Sognepræst Winther (Thurø), Student Riise, Distriktslæge Klein (Kjerteminde), Postexpeditor Schrader (Skagen), Adjunkt Føddersen, Brygger Schiøtz (Odense), Toldassistent Hammelev (Nexø), Adjunkt Bjørn-Jensen (Reykjavik), Apotheker Andersen (Nysted), Redaktør Dreyer, Kjøbmand Asp (Løkken) og Adjunkt Schack-Steenberg (Horsens).

Ved Bytning er erhvervet et Exemplar (i Spiritus) af den interessante madagaskarske Insektæder Hemicentetes madagascariensis, en udstoppet Punghare (Perameles obesula) og et Skind af et Jordegern (Spermophilus xanthopyrmnus), et Skelet af en Talegalla-Høne (Megapodius senex) og to vestafrikanske Fugleskind (Camaroptera tinctoria og Fraseria cinerascens), tre nyhollandske Øgler og fire Horn-Ulke (Cottus quadricornis) fra den botniske Bugt (13 Stykker).

Ved direkte Kjøb (eller i enkelte Tilfælde for en Douceur) er der anskaffet 15 Pattedyrskind og 1 udstoppet Bæltedyr (Euphraetus villosus), 1 Skelet af et Bæltedyr (Euphraetus sexcinctus), en Hovedskal af en Saiga-Antilope og 3 andre Hovedskaller; en Lækat; en Pandeskal med Takkerne af en Kronhjort fra Vallerrup Mose og Takker og Knogler af en do. fra en Tørvemose ved Kvandløse, samt en Hvalknogle fra en Mærgelgrav ved Kallundborg. Her vil ogsaa mest passende kunne nævnes et under Tilsyn af Hr. Etatsraad Steenstrup udgravet Skelet af en gammel Elghjort fra en Tørvemose (Bregnemose) paa Grænsen af Viig og Grevinge Sogne i Odsherred, en Mamutkindtand fra Lønstrup i Vendsyssel og nogle Knogler af Landets ældre større Kvægrace fra en Mose i Kjærup (Hanherred). Af Fugle: 3 Skind af den sydafrikanske Pengvin (Spheniscus demersus), voxen, i Dunder og i Overgang; en Glente og en gold Røj til Udstopning; 2 Maager til Skelettering, samt 14 nordamerikanske Fugleskind. Af Krybdyr og Padder: en Samling af danske Øgler (103 Numre), 87 sydbrasilianske Krybdyr og Pattedyr fra Rio Grande do Sul, et Exemplar (i Spiritus) af den hid-

til ikke i Samlingen repræsenterede interessante mexikanske Giftøgle (*Heloderma horridum*) og af den ny-zeelandske *Hatteria punctata* m. m., samt Rygskjoldet af en Flodskildpadde fra en Mose paa Gandløse Overdrev. Af Fiske: en udstoppet Svinehaj (*Centrina Salviani*) og 5 Kranier eller Kjæver af Hajer og Rokker fra Middelhavet (jvfr. under Opstilling), 3 Protopterus *annectens* (Lungefiske), 1 Vaagmær, 1 Makrelgedde (*Scomberesox saurus*), 30 sydbrasilianske Ferskvandsfiske fra Rio Grande do Sul, samt 102 danske Fiske, dels til Samlingens Supplering, dels til Bytning. Fremhæves kan af disse en Kæmpeklumpfisk (*Molanasus*), inddreven ved Slettestrand (Han-Herrederne) i November Maaned og varetaget og indsendt af Strandkontrolør Thaning, i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære om at gjøre Indberetning om mærkelige Sødyr, som fanges eller drive op. (Ialt 383 Numre).

B.

De Ordningsarbejder, som ere udførte i Museet, ere i Hovedsagen følgende:

1. Bestyreren har opstillet og katalogiseret Fiskefamilierne Sygnathidæ (Naalefiskene) og Gasterosteidæ (Hundestejler, Tangsnarrer) og desuden optaget til Bestemmelse, Opstilling, Katalogisering og Indordning i Fiskesamlingen, hvad der i Aarenes Løb er tilkommet af de tidligere reviderede og opstillede Fiskefamilier: Siluridæ (Maller), Characinidæ (Karpelax), Mormyridæ (Nilgedder) og Cotto-Triglidæ (Ulke- og Knurhaneagtige Fiske). (Jvfr. nedenfor under »Opstilling«).

2. Assistenten, Cand. mag. H. Winge, har revideret Øglefamilierne Agamidæ og Iguanidæ (den gamle og den nye Verdens Agam- og Leguanformer), med Undtagelse af Slægten *Arolis*. De herunder hørende Former, der henstode i Magasin, ere derefter blevne opstillede, fordelte i Supplementglas o. s. v. (Jvfr. nedenfor under »Opstilling«). Arbejdet, der skulde være fortsat ud over andre Øglegrupper, blev afbrudt ved Ankomsten af den store Lausenske Samling af Fossilia, der siden uafbrudt har gjort Krav paa al Assistentens Tid og paa en stor Del af Konservatorens til Restauration, Opstilling o. s. v., hvorom mere i næste Aarsberetning.

3. Adjunkt, Docent Jungersen har fortsat og paa det Nærmeste tilendebragt Revisionen af Paddesamlingen og Bestemmelsen af dens ikke ubetydelige magasinerede Del, saa at der forhaabentlig snart vil kunne tages fat paa den nye Opstilling af *Batrachia Anura* i Henhold til Boulenger's »Catalogue of *Batrachia salientia*«, det nyeste systematiske Arbejde over denne Orden. Adjunkt Wick har i sine Fridage arbejdet paa en systematisk Sammenstilling af Museets Materiale af Clupeoidei og Clupesoces (Sildefamilien og Sildegedderne), hvorved Revisionen af disse Grupper vil være forberedt paa en Arbejdet meget fremmende Maade. Desværre har Cand. mag. O. Winge maattet afbryde den begyndte Revision af den hele Fuglesamling paa Grund af sin ikke gunstige Helbredstilstand.

4. I største Delen af Afdelingens Lokaler ere Skabene blevne tættede med Bomulds- og Klædelister for saavidt muligt at overvinde Støvets Indtrængen. Samtidig fandt ikke ubetydelige Omflytninger Sted i Pattedyrsamlingen for at skaffe Plads til den Udvidelse af den palæontologiske Samling, som den Lausenske Gave vil medføre. En fortsat Anskaffelse af Sætskuffer med Glaslaag

o. s. v. har gjort det muligt at give alle ikke udstoppede Pattedyrskind (med Undtagelse af de allerstørste), der tidligere opbevaredes i Kasser paa Loftet, Plads i selve Museets Sale under Udstillingsskabene, i umiddelbar Nærhed af de udstoppede Dyr.

Opstillet i Museet paa forskjellig Maade er der ialt 742 Stykker; deraf ere udstoppede Dyr 54, Dyr i Spiritus 564, Skeletter og Kranier 124; — paa de dansk-faunistiske Samlinger falde 297 Numre, Resten paa den almindelige Samling; — 152 Gjenstande høre til Pattedyrene, 37 til Fuglene, 178 til Krybdyrene, 375 til Fiskene. Herunder er der ikke medregnet, hvad der af Skind eller osteologiske Præparater er nedlagt i Skuffer, af Spirituosa i Rørglas eller Magasinglas, men kun, hvad der i Ordets sædvanlige Betydning er opstillet i Montrer, Udstillingsskabe o. s. v. Der er opstillet 4 udstoppede Pattedyr i den almindelige Pattedyrsamling (*Perameles obesula*, *Euphractus villosus*, *Hyrax capensis*, *Macacus maurus*) og 2 i den danske Afdeling. I den almindelige Samling af udstoppede Fugle er der opstillet 14 Stykker (deriblandt 3 *Spheniscus demersus* [Pengviner, voksen og Unger i mere eller mindre fuld Dundragt], *Tachypetes minor* [Fregatfugl], *Balearica regulorum* [Kron-Trane], *Acryllium vulturinum* [Fasan]), i den danske Afdeling 23 Stykker. De udstoppede Krybdyr ere kun forøgede med 1 Stykke (*Uromastix spinipes*); de udstoppede Fiske med 10 Stykker, hvoriblandt 3 Hajer (*Alopias vulpes*: »Rævehaj«, *Cestracion Philippii*: »Rokkehaj« og *Centrina Salviani*: »Svinehaj«), en kalifornisk Havkat (*Anarrhichthys felis*) og en Bonit (*Coryphæna hippurus*). Af Pattedyr-Skeletter er der opstillet 3, nemlig 2 Delfinskeletter (*Lagenorhynchus albirostris*) og det i forrige Aarsberetning omtalte fossile Elgdyrskellet fra en Tørvemose ved Sneglerup. Af Kranier er der opstillet 94 (29 af Hovdyr, 8 af Rovdyr, 17 af Gnave, 11 af Hvaldyr, 2 af Flaggermus, 1 af Pungdyr, 1 af Insektædere, 24 af Gumlere). Af Hovdyr- og Rovdyrkranierne maa fremhæves de af Hr. J. A. Møller skjænkede Kranier af indiske Næsehorn, Hjorte, Oxe, Tigre o. s. v. Til Sammenligning med de anthropomorfe Aber er der i samme Skab, hvor disses Skeletter ere anbragte, indsat 7 Menneskekranier af forskjellige Racers, der tidligere opbevaredes i Studiesamlingen. I den palæontologiske Samling er opstillet det saavidt muligt restaurerede Horn (Tak) af en mærkelig, uddød Hjorte-Art, som den afdøde Dr. Christ. Puggaard for c. 40 Aar siden hjembragte fra Syditalien. Der er opstillet 6 Krybdyrskelletter, 3 Skeletter af Hajer (*Cestracion Philippii*, *Alopias vulpes* og *Galeus vulgaris*), 4 Kranier og 2 Kjævesæt af Hajer og Rokker (*Lamna Spallanzanii*, *Notidanus griseus*, *Rhina squatina*, *Scymnus lichia* og *Myliobatis aquila*), 2 Rødspætteskeletter og 1 Søulv-Hoved.

Af de 40 Pattedyr, som ere opstillede i Spiritus, falde de 21 paa den danske Samling, 13 paa den almindelige (deriblandt den sjældne *Hemicentetes madagascariensis*). Af de 172 Krybdyr falde de 59 paa danske Øgler, 48 paa Gekkofamilien, 21 paa Agamernes, 42 paa Leguanernes Familie; endvidere de sjældne og mærkelige Øgleformer: *Heloderma horridum* (Mexico) og *Hatteria punctata* (Ny-Zeeland). Af de 352 i Spiritus opstillede Fiske falde 171 paa den dansk-nordiske Afdeling, 181 paa den almindelige Fiskesamling (114 Naalefiske, 46 Mallefiske, 15 Ulkefiske o. s. v.) Det mærkeligste Stykke af de paa denne Maade opstillede Fiske er den japanske Savhaj (*Pristiophorus*). (Se ovenfor).

Af literære Arbejder, der ere udgaaede fra denne Afdeling, skal jeg minde

om den af Bestyreren udgivne og i 1887 udkomne Beretning om Djimphna-Expeditionens zoologisk-botaniske Udbytte (hvori findes et ichthyologisk Afsnit af samme, som allerede er omtalt i forrige Aarsberetning). Den af Kandidat O. Winge forfattede Udsigt over ornithologiske Jagttagelser i Danmark i 1885 er udkommet i Tidsskriftet »Ornis«. Bestyreren har dernæst — efter Anbefaling af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, paa Carlsbergfondets Bekostning — begyndt Udgivelsen af en Række Afhandlinger om de af P. W. Lund i de brasilianske Huler udgravede Samlinger af Dyre- og Menneskelevninger, som udgjøre saa væsentlig en Del af Museets palæontologiske Afdeling. Af denne Samling, der bærer Navn af »E Museo Lundii«, er alt uddelt i Særtryk Cand. mag. O. Winges »Fugle fra Knoglehuler i Brasilien« (med 1 Tavle i Lystryk) og Cand. mag., Museumsassistent H. Winges »Jordfundne og nulevende Gnavere (Rodentia) fra Lagoa Santa, Minas Geraes« (med 8 Tavler i Lystryk). Bestyreren har endvidere udgivet af egne Arbejder: »Fortsatte Bidrag til Kundskab om de arktiske Dybhavs-Tudsefiske, særligt Slægten Himantolophus« (med 1 Tavle), Tillæg til »Bidrag til Kundskab om Arterne af Slægten Cyamus Latr. eller Hvallusene« (med en Tavle), (hvilken Afhandling, som handlende om Hvaldyr-Parasiter, vel kan nævnes her) og »Kritiske Studier over nogle Tandhvaler af Slægterne Tursiops, Orca og Lagenorhynchus« (med 2 Tavler) — alt i det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. Endelig i »Naturhistorisk Forenings Videnskabelige Meddelelser« en kort Beskrivelse, ledsaget af en Tavle, af en ny grønlandsk Rokke (Raja Fyllæ).

Der er i Aarets Løb udfærdiget 172 Adgangskort til Studerende, Lærere og Lærerinder, Seminarieelever, Kunstnere o. s. v. Besøget i hele Museet paa de Dage, da dette har været aabent for Publikum, har efter den førte Dagbog været 48615 Personer.

Anden Afdeling.

Den om denne Afdeling af Inspektør Levinsen afgivne Beretning findes under de Moltkeske Afdelinger.

Tredje Afdeling.

(Inspektør, Dr. Meinert.)

I. Insekterne.

1. Samlingen af tørre Insekter.

A. Generalsamlingen. 1 Opstillingen af Hvepsenes Orden er fortsat med største Kraft, og Sammenarbejdelsen og Bestemmelsen er allerede naaet henimod Slutningen af de egentlige Hvepses Familie (Kandidat Schlick), medens Præparationen og Opstillingen kun er naaet noget ind i denne Familie.

2) Af Tægernes Orden er Bearbejdelsen og Opstillingen af de Ligevingede (Homoptera) efter nogle Aars Hvile afsluttet og bragt til Ende (Dr. H. J. Hansen). Sammenstilling af de Uligevingede (Heteroptera) er begyndt, og man har naaet fra Familien Scutata til ind i Familien Choreidæ (Kandidat Schlick).

B. Den danske Samling. Da Etiketteringen af den danske Insektsamling langtfra var gennemført i den Udstrækning, som Hensynet til Arternes Udbredelse indenfor Landets Grænser krævede, er Indførelsen af lithograferede Smaa-Etiketter bleven anset for nødvendig, og for Fremtiden vil intet Stykke blive indsat i Samlingen, uden at dets Lokaltet er saaledes betegnet — forudsat at en

saadan nærmere Lokalitetsbestemmelse er mulig. 1) Opstillingen af Billerne er fortsat med Hydrophilidæ, 6 Kasser med 59 Arter, og Histridæ, 3 Kasser med 29 Arter. 2) Bearbejdelsen af Staphylinernes meget store og vanskelige Familie er paabegyndt. 3) Bearbejdelsen af Tægernes Orden er bragt til Ende (Kandidat Schlick). 4) Sammenstillingen og Opstillingen af Bladhvepsene er nu naaet ind i Slægten *Eriocampa*; der er opstillet 3 Kasser i Aarets Løb (Kandidat Borries).

C. Oversigtssamlingen. 1) Af de 8 resterende Sommerfugle-Kasser ere de 4 opstillede. 2) Ogsaa af Spiritus-Samlingen er begyndt en Oversigtssamling, og der er saaledes af Billelarver hidtil opstillet fra Caraberne til Scarabæerne. Samlingen har i Aarets Løb været benyttet af 106 Personer.

II. Tusindbenene (*Myriopoda*).

Efterat Bearbejdelsen af Myriopoderne er afsluttet, er den endelige Opstilling og Etikettering begyndt.

III. Krebsdyrsamlingen (*Krustaccerne*).

1. Generalsamlingen. 1) Fortsat og fuldendt Bestemmelsen af det af det svenske Riksmuseum laante store Materiale af grønlandske malakostrake Havkrebssdyr. Den literære Bearbejdelse af vort Museums og det svenske Museums grønlandske Materiale er fuldendt; Arbejdet er paa 221 Pagina med 6 Kobbertavler. Vid. Medd. naturh. Foren. 1887. (Dr. H. J. Hansen). 2) Etiketteret og opstillet 178 enkelte Glas og 634 Tuber (i 136 Glas) med nordiske Krebsdyr, dels Materialet fra »Dijmphna-Expeditionen», dels 3dje Afdelings samt det fra Studiesamlingen og det svenske Riksmuseum erhvervede Materiale af nordiske, særlig grønlandske Krebsdyr (Dr. H. J. Hansen). 3) Bestemt Studiesamlingens og 3dje Afdelings Materiale af Euphausiidæ fra alle Have. Samlingen, der henstaaer i 374 Rørglas, Cylinderglas og Tuber, agtes benyttet til et videnskabeligt Arbejde. (Dr. H. J. Hansen). 4) Bestemt Studiesamlingens og 3dje Afdelings Materiale af exotiske Mysider, ialt 68 Glas. Samlingen agtet benyttet til et videnskabeligt Arbejde. (Dr. H. J. Hansen). 5) Paabegyndt Bestemmelsen af Studiesamlingens Materiale af Slægten *Sergestes*. (Dr. H. J. Hansen).

2. Den danske Samling. Bestemmelsen af de danske Havkrebssdyr, særlig de af Kandidat Joh. Petersen gjorte Indsamlinger er dreven med Kraft og den første Afdeling af dem, nemlig Amphipoderne, omtrent afsluttet. Antallet af Amphipoder har vist sig at være 107 Arter, af hvilke de 37 vare nye for Faunaen, og atter 8 af disse nye for Videnskaben.

Af Gaver og Forøgelser fremhæves: 1) Studiesamlingen har ligesom de foregaaende Aar givet væsentlige Bidrag til Afdelingen, og skal der blot her fremhæves: En Samling Ferskvands-Entomostraceer fra Professor Lilljeborg i Upsala (44 Rørglas); en Samling Mysider (15 Arter, deraf de 8 nye for Afdelingen); et meget smukt Skuestykke af *Coronula Diadema* L., siddende paa et Stykke Hvalhud. 2) Professor S. Lovén, Intendant ved det svenske Riksmuseum, har givet Afdelingen en Samling nordiske Krebsdyr (39 Arter, deraf 18 nye for Afdelingen). 3) Ingeniør O. Müller har skjænket Afdelingen en meget stor Samling Sommerfugle fra Sikkim i Forindien (140 Arter *Rhopalocera* i 433 St.). 4) Premierlieutenant Ryder har givet en Samling grønlandske Krebsdyr (18 Arter) foruden 10 Glas med Insekter, Insektlarver og Arachnider. 5) Dr. A. Dohrn, Bestyrer af *Stazione zoologica* i Napoli: 4 Arter af den interessante Slægt *Holo-*

bates, deraf de 2 nye for Afdelingen. 6) Konservator Løvendal: en lille Samling Staphyliner, bestemte af Reitter i Mödling. 7) Kjøbmand O. Jacobsen: en Scyd-mænus-Larve (af Larverne til denne Familie var hidtil ikke kjendt nogen Form, jfr. Entom. Medd. 1ste B. 3die H.) 8) Dr. Bergsøe: Æg og spæde Larver af Oldenborren, *Melolontha vulgaris*, et stort Antal af Larven til St. Hans-Oldenborren og endelig dennes Parasit, *Tiphia feniorata*?; jfr. Entom. Medd. 1ste B. 3die H. 9) Kandidaterne Th. Holm, Schlick og Flere: Bidrag til Myreløven og dens Larveudvikling, fra Tidsvilde. 10) Endelig har ogsaa Afdelingens Bestyrer afgivet sit entomologiske Udbytte fra et Par Ugers Ophold i det nordlige Jylland.

Ved Kjøb er erhvervet en Del smukke og karakteriske Sommerfugle fra Sydeuropa til Brug for Oversigtssamlingen.

Til fremmede Videnskabsmænd har Afdelingen 1) sendt til Professor Tam. Thorell i Sori 100 Nr. af australske Arachnider (7 Glas); 2) sendt Dr. C. Dohrn i Stettin vore Paussider til Revision; 3) laant Professor Aurivillius i Stockholm nogle grønlandske Sommerfugle.

De Moltkeske Afdelinger.

I.

Studie- og Undervisningssamlingen.

(Professor, Dr. Lütken).

Idet der henvises til Udtalelser i tidligere Beretninger om de Forhold, hvorunder Professor zoologiæ er sat til at virke ved denne særlige Afdeling af Universitetets zoologiske Museum, skal bemærkes, at denne Afdelings ydre Forhold ikke i det forløbne Aar ere undergaaede nogen Forandring til det Bedre, snarere omvendt, idet Antallet af de Studerende, der skulle benytte den, er voxet og derfor stadigt er trykkende stort — trykkende for dem selv, for Undervisningsapparatet og for deres Lærere — uden Udsigt til, at der deri vil indtræde nogen Lettelse i den nærmest forestaaende Tid.

Apparatet er benyttet paa sædvanlig Maade af Professor zoologiæ til de normale almindelige zoologiske Forelæsninger og Examinatorier: i første Halvaar Collokvier og Examinatorier over de lavere Dyr samt over Hvirveldyrenes Benbygning (Deltagerne 71 à 132); i andet Halvaar Forelæsninger over de lavere Dyrs Systematik, Morphologi og Biologi med særligt Hensyn til Forplantning, Formering og Parasitisme (139 à 174 Tilhørere), 3 Ugetimer i hvert Halvaar. I 6 andre Ugetimer har Studiesalen været aaben til Benyttelse af Præparater og literære Hjælpemidler af den samme store Klasse af Studerende, fordelt i to Hold, under Vejledning af Docent Jungersen, Cand. mag. Petersen (1ste Halvaar) og Cand. mag. Posselt (2det Halvaar). Deltagerne Antal har efter Listerne varieret fra 103 til 67 i 1ste og fra 105 til 116 i 2det Halvaar. Endvidere har Professor zoologiæ holdt mere specielle Forelæsninger i 2 Ugetimer for naturhistoriske Studerende, i første Halvaar (fra 9 til 12 Tilhørere) over Lunge- og Bruskfiskenes Naturhistorie og palæontologiske Historie; i andet Halvaar over forskellige Afsnit af Hvirveldyrenes Naturhistorie (visse Fiske-, Padde- og Krybdyrformer), i nogle Afsnit ligeledes med særligt Hensyn til deres palæontologiske

Historie, for 10 Tilhørere. At det til disse Foredrag benyttede Materiel hovedsagelig var, ikke Studiesamlingens, men Museets 1ste Afdelings, vil det dog maaske, for at forebygge Misforstaaelse, være rigtigst at bemærke.

For denne Klasse af Studerende har Studiesalen desuden været aaben i 9 Ugetimer, og har denne Lejlighed været flittig benyttet af henholdsvis 25 og 22 Studerende. I 4 af disse Ugetimer har Cand. mag. Posselt kunnet yde disse Studerende nogen Vejledning, samtidig med at han varetog visse Arbejder i Samlingen, særligt med Hensyn til Etikettering og Katalogisering og deslige. Iøvrigt har Samlingen og Lokalet været benyttet af Cand. mag. Jungersen til Undervisning af Polyteknikere og Seminarister; Lokalet af Inspektør Levinsen og Dr. Bergh til Forelæsninger og Øvelser, samt af den naturhistoriske og den arktiske Forening i visse Aftentimer.

Konservator Hamburger har som Regel arbejdet 18 Ugetimer i Samlingen, men det vil let forstaaes, at den allerstørste Del af hans Tid er gaaet til at fremtage og atter indsætte de uafslædt benyttede Gjenstande, foretage de ikke mindre uafslædte Reparationer o.s.v. Ikke desto mindre er Antallet af opstillede Præparater, større og mindre, c. 130, og der er foretaget de sædvanlige Eftersyns-, Omordnings- og Etiketterings-Arbejder o.s.v.

Af større Forelæsnings-tegninger er der udført 33, deriblandt 6 i dobbelt Format.

Med Hensyn til de Stykker af Studiesamlingens Magasiner, der ere afgivne til 1ste Afdeling, henvises til Indberetningen fra denne. Der er endvidere afgivet til Museets 3dje Afdeling 15 Arter af Mysider (af hvilke 9 vare nye for Hovedsamlingen), 6 Arter af Skorpioner og 44 Rørglas med svenske Ferskvands-Entomotræa (Lilljeborgske Stykker). Samlingen af Havtæger er stillet til Disposition for Inspektør Meinert til videnskabelig Bearbejdelse, og en stor Samling af Eusphausier, Mysider, Penæider og Cumaceer er paa samme Maade afgiven til Benyttelse af Dr. H. J. Hansen. Det kan endvidere her anføres, at det er mig bekendt, at Professor, Etatsraad Steenstrup stadig har arbejdet med Ordningen af det store, af ham i Aarenes Lob tilvejebragte Materiale af Skeletter, Kranier m. m. af vor ældre og forhistoriske Pattedyrfauna, hvilket Materiale selvfølgelig har været stillet til hans frie Benyttelse og efter dets Bearbejdelse og Ordning vil være en for vore ældre Natur- og Kulturforhold meget oplysende Del af vort zoologiske Universitets-Museum, i hvis Hovedsamling det da vistnok vil faa sin naturlige Plads.

Blandt de literære Hjælpemidler, med hvilke Studiesamlingens Apparat er blevet forøget, er der 23 Bind af det af Bestyreren i sin Tid i Forening med Dr. Vaupell, Professor Warming og Overlærer Fogh udgivne «Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben». Denne Gave, af hvilken de fleste Bind skyldes Forlæggeren, Bøghandler Philipsen, 5 Bind Bestyreren, vil sætte denne istand til let og bekvemt at kunne udpege for de Studerende de ikke faa Artikler, som i sin Tid netop ere udarbejdede for at oplyse Sider af Zoologien, der komme for under de almindelige Kursus for de naturhistoriske og medicinske Studerende.

Dr. Meinert har foræret Studiesamlingen et Exemplar af Kingsleys »Molluseca«, et brugbart illustreret Hjælpemiddel til at faa et Overblik over Bløddyrklasserne.

II.

Bløddyr-, Straaledyr- og Ormesamlingen.

(Inspektør Levinsen).

Forøgelse af Samlingen. 1) Som den vigtigste Forøgelse i Aarets Løb maa nævnes Erhvervelsen af den ene Halvdel af Cand. mag. J. Collins store faunistiske Samling af danske Konkylrier. (Den anden Halvdel er kjøbt af Boghandler H. Lyng og Stud. mag. Riise). I Forening med de af Cand. mag. Joh Petersen (nu Afdelingens konkylriologiske Assistent) i de sidste Aar ombord paa Inspektionsfartøiet »Hauch« gjorte Indsamlinger, har denne Samling navnlig for Havmolluskernes Vedkommende paa en særdeles heldig Maade suppleret Museets tidligere Materiale, saa at vort Museum nu maa siges at være i Besiddelse af en særdeles respektabel dansk faunistisk Konkylriesamling. Denne Erhvervelse har imidlertid ikke kunnet gjøres uden betydelige Offre, idet Afdelingen, for at kunne udbetale Kjøbesummen (1000 Kr.), har af Museets Fælleskasse maattet optage et Laan paa 800 Kr., at afbetale i 4 Aar med 200 Kr. aarlig. Her skal kun gjøres den almindelige Bemærkning, at en saadan aarlig Formindskelse af Afdelingens iforvejen ikke rigelige Annum paa flere Punkter er meget følelig. 2) Professor G. O. Sars i Christiania har paa Opfordring velvilligt sendt Afdelingen en Del norske Konkylrier — hovedsagelig Arter af smaa og vanskelige Slægter — til Hjælp ved Bestemmelsen af vore danske Arter. 3) Fra Naturaliehandler Robert Damon har Afdelingen (i Bytte for nordiske Konkylrier) modtaget 60 Arter og Varieteter af Slægten *Partula*. 4) Etatsraad, Professor J. Steenstrup har i Aarets Løb meddelt Afdelingen et Antal Bløddyrskaller fra Kjøkkenmøddinger eller fra subfossile Lag. 5) Premierlieutenant Drechsel har indsendt en Del under hans Togt med Orlogsskonnerten »Diana« i Grønland og Island indsamlede Bløddyr, Straaledyr og Orme. Blandt Bløddyrene findes den sjældne *Aporrhais occidentalis* Bk. 6) Premierlieutenant Ryder har ligeledes indsendt en Del i Upernivik Distrikt i Grønland indsamlede Dyreformer. 7) Konsul Løitved i Beirut har indsendt en Del Konkylrier, formentlig fra det røde Hav. 8) Cand. phil. Fjeldstrup har foræret Afdelingen en Del Bløddyr, Straaledyr og Orme, indsamlede under et Ophold paa Færøerne. 9) Paa Auktion efter afdøde Konservator Conradsen har Afdelingen kjøbt et smukt Exemplar af *Briareum grandiflorum*, nogle store Exemplarer af *Solaster furcifer* og et Stykke af *Stylaster gemmascens*, alt fra Trondhjemsfjorden. 10) Af Naturaliehandler Putze i Hamburg er kjøbt et Exemplar af den højst sjældne *Palmyra aurifera* Sav., samt nogle faa andre Børsteorme. 11) Enkelte Bidrag skyldes: Etatsraad, Professor Steenstrup (et smukt Exemplar af *Platycrinus symmetricus* fra Java), Lithograf Cordts (et Par fossile Svampe, hvoriblandt *Astylospongia præmorsa* Goldf), en Skolediscipel (*Astylospongia excavata*), Seminarieelev Fogelstrøm (et Exemplar af *Agassizia ovata*) og Ingeniør Engelhardt (Exemplarer af *Teredo navalis*).

Bestemmelses- og Ordningsarbejder. Bestyreren har i Aarets Løb bestemt det af Cand. mag. J. Petersen under hans treaarige Togt i Kattegat ombord paa Inspektionsfartøjet »Hauch« indsamlede Materiale af Orme, Bryozoeer, Hydroider og Svampe. Rigeligst repræsenterede ere Ormene, som, fordelte efter Localiteter, foreligge i c. 1000 Rørglas og et mindre Antal større Glas. Blandt Børsteormene findes en interessant ny Slægtform. For Bryozoernes og Svampenes Vedkommende er tillige Museets tidligere danske Materiale bestemt eller, forsaa-

vidt det alt var bestemt, kritisk revideret og disse Samlingers Omfang desuden betydeligt forøget ved en Afsøgning af alle saadanne Objekter, paa hvilke saadanne Dyreformer kunde findes. Den danske Samling af Bryozoa er navnlig bleven betydelig forøget, dels ved en Afsøgning af den samlede danske Mollusksamling, dels ved en Gjennemgang af det botaniske Museums store Algeherbarium, idet Direktøren for botanisk Have, Professor Warming, velvilligt har tilladt Bestyreren, saafremt saadant kunde gøres uden at beskadige værdifulde Herbariestykker, at afklippe saadanne, med Bryozoa forsynede Partier, som zoologisk Museum kunde ønske at komme i Besiddelse af.

Resultater af de her nævnte Arbejder ville komme til at foreligge i en samlet Redegjørelse af det Udbytte, der er vundet ved Kandidat J. Petersens Undersøgelser af vor marine Fauna.

Den konkyliologiske Assistent, Cand. mag. J. Petersen har, foruden at deltage i forskellige Ordningsarbejder, fuldbragt Ordningen, Sammenstillingen og Bestemmelsen af den store, samlede, danske Mollusksamling og er godt i Gang med en lignende, i høj Grad paatrængende Ordning af de øvrige nordiske Mollusker. I den omtalte Redegjørelse ville Molluskerne og Echinodermerne blive bearbejdede af Kandidat Petersen.

Med Hensyn til Arbejdet indenfor Cephalopodklassen har Etatsraad, Professor J. Steenstrup tilskrevet Bestyreren: »I Cephalopodklassen er der i Aarets Løb arbejdet, som sædvanligt, paa en nøjagtigere Bestemmelse af Arterne indenfor enkelte Slægts- eller Familiegrupper, der skulde benyttes til rigtigere Fremstilling af visse almindelige Livsforhold eller Bygningsforhold i Klassen. Dette har saaledes fundet Sted især indenfor Sepiolinernes Familie, i hvilken flere ældre Arters Karakterer ere blevne berigtigede og flere nye Arter opstillede, navnlig af Nordøens og Middelhavets Arter; ligeledes indenfor Loligoernes og Sepiernes — samt for Oigopsidernes Vedkommende indenfor Ommatostrephernes Gruppe. 3 Afhandlinger i kgl. danske Vid. Selsk.s Oversigt for 1887 støtte sig paa disse Revisions-Arbejder; den ene om den urigtige Opfattelse af Blæksækkens periodiske Udvikling hos Sepiolinerne og disse Formers dermed i Forbindelse staaende formentlige periodiske Vandringer (Notæ Teuthologica Nr. 6); den anden (Notæ Teuth. Nr. 7) om den rette Forstaaelse af Hektokotylatarmen og dennes systematiske Betydning; i den tredje endelig (Notæ Teuth. Nr. 8) om Ommatostrephes Caroli som selvstændig staaende Form af de store armvingede Ommatostrepher. Samlingen har ydet Hr. Furtado i Lissabon en væsentlig Støtte ved hans Arbejde over ovenstaaende Art. (Mem. ds. des Sc. de Lisbonne 1887)«.

Konservationsarbejde. Den i tidligere Aarsberetninger omtalte Rensning af de i tør Tilstand opbevarede Samlinger er fortsat og i Aarets Løb 240 Skuffer rensede for og beskyttede mod Støv. Samtidig ere 12800 gamle Æsker ved Afdelingens egen Arbejdskraft forsynede med Fernisering og Maling.

Afdelingens Materiale har i Aarets Løb været benyttet af forskellige udenlandske Videnskabsmænd: Professor Dr. Spengel i Giessen har til Undersøgelse faaet udleveret Exemplarer af flere Ampullaria-Arter; Professor Thorell i Stockholm har laant Exemplarer fra forskellige danske Lokalteter af *Astarte compressa* og *A. borealis*; Professor E. Häckel i Jena har til et større monografisk Arbejde laant en stor Del af Afdelingens Siphonophor-Samling, og endelig har en italiensk Zoolog, Dr. Jatta, opholdt sig i henvend en Maaned her i Byen, for

under Etatsraad J. Steenstrups Vejledning at studere vor store Cephalopod-Samling.

Endelig skal endnu bemærkes, at den i forrige Aarsberetning omtalte Redegjørelse for Dijmpha-Togtets videnskabelige Resultater nu foreligger trykt under Titlen »Dijmpha-Togtets zoologisk-botaniske Udbytte.«

Der er i Aarets Løb udleveret 120 Adgangskort.

4. Det mineralogiske Museum 1887.

(Professor Johnstrup.)

Da der nu synes at være nogen Udsigt til, at der vil blive tilveiebragt en ny Bygning for det mineralogiske Museum, hvortil der i en lang Aarrække har været en følelig Trang, er der i det forløbne Aar hverken foretaget Forandringer i Museets Lokaler eller anskaffet nye Skabe til Opstilling af de mange Mineralier og Forsteneringer, der henstaa indpakkede paa Loftet og i Kjælderen. Det vilde nemlig ikke være hensigtsmæssigt at anskaffe saadanne i det nuværende Øjeblik, fordi der ikke er Plads til dem, og selv om den kunde skaffes tilveje, haves der ingen Sikkerhed for, at de vilde passe i den nye Museumsbygning, saalænge de dertil udkastede Projekter ikke ere endelig vedtagne. Der har derfor ikke været anden Udvej, end atter i det forløbne Aar at nedpakke en Del af de opstillede Samlinger i Kasser, for derved at vinde nogen Plads til Aarets Tilvæxt af Bjærgarter og Forsteneringer.

Arbejderne i Museet have været fordelte mellem Assistenterne ligesom i de nærmest foregaaende Aar saaledes, at første Assistent har fortsat Bearbejdelsen og Katalogiseringen af Silikaterne i den mineralogiske Hovedsamling, medens den anden Assistent har været Bestyreren behjælpelig med at etikettere og indføre i Tilvæxtprotokollen det Nye, som Museet har modtaget, samt med af Dubletsamlingen at udtage og afsende til Museets Bytteforbindelser. Desuden har Bestyreren foretaget en Bearbejdelse af Samlingen af bøhmiske Silurforsteneringer, der ved en meget værdifuld Tilvæxt i dette Aar nu indeholder ikke blot alle de vigtigere Repræsentanter for denne Formations Dyreliv, men indenfor de enkelte Arter ogsaa Suiter af Individuer i de forskellige Udviklingstrin. Cand. mag. Bartholin har i en kortere Tid af Aaret fortsat Bestemmelsen af grønlandske Planteforsteneringer. Iblandt Forøgelserne, som Museet har faaet iaar, bør særligt udhæves Samlingen af Lias- og Jura-Forsteneringer fra Mr. Petitzlerc i Vesoul.

Den i foregaaende Indberetning omtalte Samling af Dyreforsteneringer fra den bornholmske Lias-Formation, der var udlaant til Geologen Moberg i Stockholm, er tilbagesendt og af ham bestemt ved den af ham samtidig foretagne Bearbejdelse af de tilsvarende Forsteneringer i Skaane. Dernæst har Palæontologen G. Holm i Stockholm faaet tillaans Museets Forsteneringer fra de »Grønne Skifere» paa Bornholm til Sammenligning med dem, der forekomme i Sverige.

De enkelte Afdelinger i Museet have faaet følgende Forøgelser:

A. Mineralsamlingen. 1) Grosserer Maroni har foræret Museet en større Samling krystalliserede Mineralier fra Norge, saasom Turmalin, Apatit, Albit, Magnesit, Hydrotalkit, Glimmer og Serpentin. 2) Kjøbt af Møllejejer Jensen i Norge: krystalliseret Skapolith og Rutil. 3) Assistent Ussing har paa sin

Rejse indkjøbt til Museet: krystalliseret Viserin, Apatit, Titanit m. m., især fra Binnenthal i Wallis og fra Tyrol. 4) Professor Vogt i Christiania har foræret Museet en af ham beskreven, ved Kunst dannet Glimmer. 5) Dyrslæge Jørgensen i Hurup foræret en Fulgurit fra Jylland. 6) Fra Universitetets kemiske Laboratorium modtaget Kryolith og Thomsenolith fra Grønland, samt fra Udligger Jørgensen i Umanaks Distrikt en Del Kvartskrystaller, og fra Fru Sølling et Stykke slebent Krokydolith fra Syd-Afrika.

B. Den almindelig geognostiske Samling. 1) En Samling Planteforsteninger fra Uperniviks Distrikt, indsamlede til Museet af Assistent Ussing. 2) Fra Museumsassistent Steenstrup modtaget en Samling Silurforsteninger og Kontakt-Pseudomorphoser fra Omegnen af Langesund i Norge, og forskellige Bjærgartsprøver fra Sverige, Alt indsamlet paa en af ham foretagen Rejse i de to nævnte Lande. 3) Fra Museumsassistent Ussing: Silurforsteninger fra Øerne i Christiania Fjord. 4) Grosserer Maroni har foræret Museet en Samling Silurforsteninger fra Gotland. 5) Professor Lindström i Stockholm: sandslidte Sten fra Gotland og China. 6) De Studerende Jacobsen og Christiansen: en Samling Faxe-Forsteninger fra Annetorp i Sverige. 7) Museets Bestyrer: cambriske Forsteninger og Sandsten fra Omegnen af Cimbrishamn. 8) Fra Dr. Schuchardt i Gørlitz erholdtes dels ved Kjøb dels ved Bytte en fortrinlig Samling af 541 Silur-Forsteninger fra Bøhmen, især rig paa Trilobiter (88 Arter), Brachiopoder (71 Arter), Cephalopoder (77 Arter), Gasteropoder (24 Arter), Vingene (15 Arter), Muslinger (42 Arter), Graptolither (17 Arter), o. fl. a. 9) Fra Samme endvidere modtaget en Del Planteforsteninger fra Kulformationen i Bøhmen og Dyreforsteninger fra Solenhofen i Baiern. 10) Etatsraad Steenstrup har foræret Museet en Del Forsteninger fra Kvadersandstenen i Sachsen. 11) Museumsassistenterne Steenstrup og Ussing: de af dem paa geologiske Rejser indsamlede Bjærgarter fra Tyskland og Schweiz. 12) Fra Mr. Petitclerc i Vesoul: 107 Arter Lias- og Jura-Forsteninger fra Frankrig til Supplering af den fra ham i 1886 modtagne Samling. 13) Fra Mr. Mc. Rae i London: Diatomekisel fra Skotland.

Endvidere har Museet modtaget mindre Gaver fra Inspektør Clément, Ingeniør Foss, Fabrikbestyrer Geisler i Helsingborg, Premierlieutenant Hovgaard og Skipper Nielsen i Bøjden.

C. Den danske geognostiske Samling. 1) Fra praktiserende Læge Ørum: en Samling Forsteninger fra Skrivekridtet ved Aalborg, og fra 2) Museumsassistent Steenstrup: Kridtforsteninger fra det nordlige Jylland. 3) Museumsassistent Rørdam, tildels i Forening med Steenstrup, indsamlet til Museet Forsteninger fra Skrivekridt, Faxelaget og Limstenen i Stevns Klint, fra Faxe Bakke og fra Klintebjerg i det nordvestlige Sjælland. 4) Ingeniør Mortensen har foræret Museet et Pragtstykke med en stor Gruppe af den sjældne Crinoid, Cyathidium holopus i Faxekalk fra Faxe Bakke. 5) En Samling Faxekalk-Forsteninger, indkjøbte for det Brockske Legat. 6) Etatsraad Steenstrup: tertiære Forsteninger fra Sylt. 7) Dr. Pingel foræret Museet Forsteninger og Jordprøver fra en Brunkulformation Sydvest for Aarhus. 8) Ved Museets Bestyrer: tertiære Forsteninger fra Esbjerg og Nørre Vosborg, samt Moler og Cementsten fra Ertebølle ved Limfjorden. 9) Ved Samme: en større Suite af de mærkelige trekantede Kvartsiter fra Vestkysten af Jylland. 10) Ingeniør Nohr: Rav, fundet ved Jordarbejder i

Rosenvænget. 11) Ved Arkitekt Monberg erholdt for 136 Kroner et 68 Lod vægtigt Stykke Rav, der for nylig er fundet paa Hirtsholmene. 12) Ingeniør Poulsen indsendt Hvalknogler og Skalfragmenter, fundne i en Banke af Rullestengrus i Nærheden af Frederikshavn. 13) Ved Landinspektør Benzon modtaget 362 Boreprøver fra 23 Boringer, der under hans Ledelse ere foretagne i Sokkelunds og Smørum Herreder. Med Prøverne fulgte detaillerede Profiler af de gjennemborede Lag. 14) Fra Oberstlieutenant Kolderup-Rosenvinge: en Samling Boreprøver fra Ringkjøbing Fjord. 15) Fra Kultusministeriet og Pastor Helms: Prøver af Bygningssten, anvendte i danske Kirker.

Mindre Gaver ere modtagne fra: Inspektør Andersen i Godhavn, Gaardejer Christensen paa Duemosegaard, Apotheker Teilmann Friis i Nykjøbing, Proprietær Jensen ved Middelfart, Dyr læge Jørgensen i Hurup, Teglværksejer Kofod i Rønne, Grosserer Lefolii, Skipper Nielsen, Kaptejn Petersen, Dr. E. v. der Recke, Inspektør Rosing, Lærer Rudemose og Pastor Winther paa Turø.

Af Museets Doubletsamling er afgivet: 1) En Samling grønlandske og islandske Mineralier til Dr. Kranz i Bonn som Æquivalent for de i foregaaende Aars Beretninger under B. 11 anførte Forsteninger fra Kridtformationen i Frankrig. 2) Mineralier fra Kangerdluarsuk i Grønland til Dr. Schuchardt i Gørlitz i Bytte for en Del af de under B. 8 nævnte bøhmiske Silur-Forsteninger. 3) En Samling Mineralier og Forsteninger fra Danmark, Island og Grønland som Æquivalent for de under B. 12 fra Mr. Petitelere modtagne franske Forsteninger. 4) Praktiserende Læge Ørum: en Samling Mineralier og Bjærgarter især fra Danmark og Bilandene. Æquivalent for de under C. 1 anførte Forsteninger. 5) Lærer Overgaard i Gjettrup ved Vestervig danske Mineralier og Forsteninger. 6) Enkelte Mineralier ere endvidere afgivne til Professor Christiansen og Cand. polyt. E. Petersen til de af dem foretagne fysiske og kemiske Undersøgelser.

Museets Bog- og Kortsamling har modtaget Fortsættelserne af: Neues Jahrbuch für Mineralogie; Zeitschrift für Krystallographie; Zittels Handbuch für Palaeontologie; Paléontologie française. Af andre ved Kjøb anskaffede Bøger bør udhæves: F. Schmidt, Die Russischen silurischen Leperditen; F. E. Geinitz, Die Seen, Moore und Flussläufe Mecklenburgs og Zittels Palaeontologische Wandtafeln, samt en paa den Naturhistoriske Forenings Auktion kjøbt større Samling geologiske Afhandlinger. Fra det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab: Fortsættelsen af de af Generalstaben udgivne Kort over Jylland (3 Blade), af Norges geografiske Opmaaling og geologiske Undersøgelse (18 Kort), fra Sveriges geologiska undersøgning, 9 Kort med tilhørende Beskrivelse og 15 Afhandlinger samt de af United States Geological Survey udgivne Skrifter o. fl. a. Fra Smithsonian Institution: Annual Report for 1884 og 1885, Part I.

I Aaret 1887 har der været holdt Forelæsninger over: Danmarks geonostiske Beskaffenhed for 30 Tilhørere; Vulkanernes Historie og Udbredelse for 11 Tilh.; Krystallografi og Mineralogi for 32 Tilh.

Endvidere har Museet været aabent for de Studerende 8 Timer ugentlig og været benyttet i Foraarshalvaaret af 23 og i Efteraarshalvaaret af 35 Studerende. For Publikum har det været aabent 2 Timer ugentlig.

5. Det kemiske Laboratorium.

(Professor, Dr. med. & phil. Julius Thomsen.)

1. Praktiske Øvelser. Ligesom i de foregaaende Aar har Laboratoriet ogsaa i Aaret 1887—88 været overfyldt med Studerende, og disses Antal har har endog været større end noget tidligere Aar, nemlig for Efteraarshalvaaret 197 og for Foraarshalvaaret 210; deres Fordeling fremgaaer af den følgende Sammenstilling.

Deltagere i de praktiske Øvelser.

1887—88.	Medicinske Studerende.	Farmaceutiske Studerende.	Polytekniske Studerende.	Andre Studerende.	Ialt.	
					Studerende.	Antal af ugentlige Arbejdstimer.
Høsthalvaar 1887.....	126	59	10	2	197	1944
Vaarhalvaar 1888.....	142	53	9	6	210	1984

Afholdte Examinier.

1887—88.	Lægevidenskabelig Forberedelses-examen.	Farmaceutisk Examen.	Polyteknisk Examen.	Magisterkonferens.	Antallet af praktiske Prøver.
Januar 1888.....	41	20	4	—	109
Juni 1888.....	61	22	—	—	127

2. Forelæsninger. Antallet af Tilhørere ved Foredraget over Metalloider i Høsthalvaaret udgjorde 289 (229), der dog paa Grund af Auditoriets Utilstrækkelighed ikke alle samtidig kunde faa Plads.

6. Det astronomiske Observatorium. 1885—88.

(Professor, Dr. Thiele).

I det forløbne Tidsrum har Observatoriet lidt et stort Tab ved dets Observators, Professor, Dr. phil. Schjellerups Død den 13. November 1887. I hans Sted ansattes under 1. April 1888 Cand. mag. Pechüle, og den 1. Juni s. A. blev Cand. mag. V. Hjort ansat som Assistent ved Observatoriet.

Meridianinstrumentet har i det Væsentlige været anvendt til den regelmæssige Tidsbestemmelse, som ordentligvis udføres af Observator; under Professor Schjellerups Sygdom og i Vakancen efter hans Død er den bleven udført af Professor astronomiæ; ogsaa Assistent Hjort har siden indøvet sig til at kunne vikariere derved.

Den store Kikkert har i hele Tidsrummet været stillet til Kandidat Pechüles Disposition, og han har dermed iagttaget de fleste og vigtigste af de forekom-

mende Kometer, og ligesom han jævnlig har søgt efter nye Kometer og i et Tilfælde deltaget i Opdagelsen, har han ogsaa været istand til at fortsætte Iagttagelsen af en Komet, efterat det ellers overalt var opgivet af forfølge dens Bevægelse. Fremdeles har han lejlighedsvis iagttaget forskellige interessante Fænomener, deriblandt den totale Maaneformørkelse d. 28. Januar 1888 til Bestemmelse af Maanens Diameter efter den fra Pulkovaobservatoriet foreslaaede Plan. Han har ogsaa foretaget det periodiske Eftersyn af Egnen omkring Tycho Brahes nye Stjærnes Sted m. m.

I disse Aar er Fotografien begyndt at blive taget i regelmæssig Brug ved astronomiske Undersøgelser og Observationer, og saavel Observator Pechüle som Professor astronomiæ have taget Undervisning i den fotografiske Kunst og prøvet at anvende den ved Tillæmpning af Observatoriets Instrumenter og et mindre fotografisk Apparat; disse paa Maanen og Fixstjærnerne rettede Forsøg viste dog, som det kunde ventes, meget snart, at der hertil behøves særlig indrettede Instrumenter, og at man navnlig for den nye Iagttagelsesmaaades Skyld blot i forhøjet Grad maa ønske at faa afhjulpet en længe og haardt følt Mangel ved Observatoriets Hovedinstrument, nemlig at den store Kikkert ikke er indrettet til at kunne bevæges fint, medens den drives af sit Uhrværk.

Baade Professor astronomiæ og den nuværende Observator deltog i den i Paris i Foraaret 1887 afholdte astronomisk-fotografiske Kongres, og Professor astronomiæ rejste med Ministeriets Fritagelse for et Halvaars Forelæsninger allerede et Par Maaneder før Kongressen til Paris for paa et Observatorium, som allerede var forsynet med hensigtsmæssige Instrumenter, at indøve sig i den fotografiske Iagttagelsesmaaades Enkeltheder. Ved venlig Imødekommen fra Pariserobservatoriets Bestyrelse og fra de der fotograferende Astronomer, Brødrene Henry fik han rig Lejlighed til saadan Øvelse, og opnaaede med Pariserobservatoriets fortrinlige Apparat til fotografiske Glasbilleders Udmaaling ved Kongressens Aabning at kunne forelægge den Resultatet af tre Henry'ske Nøjagtighedsfotografiers Udmaaling med Bevis for, at man paa den nye Maade ogsaa i formel Nøjagtighed kan naa ligesaa højt som med de bedste ældre Metoder.

Som bekjendt førte Kongressen til det Resultat, at en Fotografering af hele Himlen blev besluttet for Stjærner ned til den 14de Størrelsesklasse, og at en Udmaaling og Katalogisering af de større Stjærners Steder (ned til 11te Klasse) skal bygges paa disse Fotografier. Men Planen for dette store Værk medfører, at Kjøbenhavns Observatorium næppe under nogen Betingelse kan tage Del deri; navnlig synes der for den nordlige Himmel at være Overflod paa Deltagere, som ere begunstigede af bedre klimatiske Forhold. Dette forhindrer naturligvis ikke, at den nye Iagttagelsesmaade bør indføres ogsaa her, vi ere kun henviste til at søge andre Opgaver end den ene, paa hvilken der nu skal samles saa mange Kræfter.

Der er i Forsommeren 1888 fra Observatoriets Side stillet Forslag om ved en ny Opstilling af den store Kikkert og dens Forbindelse med en fotografisk Kikkert at sætte os istand til at udføre saadanne astronomiske Arbejder, som især kræve stor Nøjagtighed, men ikke gaa ud paa at se eller gengive meget svagt lysende Ting. Dette for Observatoriets Fremtid saa vigtige Forslags Skjæbne er endnu ikke afgjort; kort efter dets Indgivelse fremkom Planen om at lægge en Jærnbanelinie tæt forbi og nedenfor Observatoriets nuværende Sted,

og dette Forslags Udførelse vilde kræve en Flytning af Observatoriet. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har da efter Konsistoriets Forslag forlangt Spørgsmaalet om en fuldstændig Flytning af Observatoriet behandlet af en Kommission.

Men medens vi afvente Udfaldet heraf og derefter af Observatoriets Forslag, har Observatoriet ikke tøvet med at forskaffe sig et Apparat til fotografiske Pladers Udmaaling. Thi den nye Iagttagelsesmaade aabner en Mulighed for, at Astronomer og Observatorier, som ere afskaarne fra selv at udføre Observationsfotografier, kunne gjøre stor Nytte ved at udmaale de andetsteds tagne Fotografier. Dette Maaleapparat, som efter en Plan, der i nogle Enkeltheder, men ikke i Ideen, afviger fra Pariserobservatoriets, er bleven bestilt hos Professor Jürgensens mekaniske Etablissement her i Byen, er nu færdigt og underkastes en indtrængende Prøvelse af Delefejl og Bevægelsesafvigelser. De hidtil vundne Resultater berettiger allerede til sikkert Haab om, at Instrumentet vil kunne give den tilsigtede Nøjagtighed af $\frac{1}{1000}$ Millimeter for plane Figurer med indtil 400 Millimeters Tværmaal.

Observatoriets Bibliothek har som sædvanlig modtaget en betydelig Mængde Gaver fra fremmede Observatorier og Videnskabsmænd, ligeledes har det hidrørende fra afdøde Observator, Professor Schjellerups private Bogsamling modtaget over 600 Bind, der især angaa dansk astronomisk Literatur fra dette Aarhundrede og desuden Kronologi og Planettheori, m. m. Da ogsaa det regelmæssige Tilkøb af vigtigere Værker og Tidsskrifter har givet betydelig Forøgelse, er Pladsen i de hidtil til Bibliotheket benyttede Rum bleven ganske utilstrækkelig, og disse have derhos den store Ubehagelighed og Betænelighed, at de af Hensyn til Observationsrummene ved Siden af ikke tør opvarmes om Vinteren. Observatoriet maa derfor i høj Grad paaskjønne, at Observator Pechüle midlertidig har tilladt os at benytte et Værelse i hans Lejlighed til Læsestue og til Opstilling af den vigtigste og mest benyttede Del af Bibliotheket.

7. Den farmakologiske Samling.

Samlingen er i Aaret 1887—88 foruden som Forelæsningsapparat bleven benyttet i vid Udstrækning til Selvstudium baade af lægevidenskabelige og farmaceutiske Studerende.

8. Den Arnamagnæanske Stiftelse. 1887.

Den Arnamagnæanske Kommission har i det forløbne Aar med Udgivelsen af Snorre Edda III, 2 afsluttet et vigtigt, allerede Aar 1848 paabegyndt Værk. Af Katalogen over Haandskriftsamlingen foreligge nu trykte Ark 1—21. Stipendiarerne have væsentlig været beskæftigede med Registratur-Arbejder, Diplom-samlingen vedkommende; i Korrekturarbejdet deltager desuden 2den Stipendiar. Fra Cand. mag. J. Thorkelsson er modtaget Fortsættelse af Beskrivelsen af de islandske Haandskrifter i det store kgl. Bibliothek. I Reykjavik har Kommissionen ladet tage Afskrift af en derværende Registrant over nogle af Samlingens islandske Diplom-Fascikler, ligesom man ogsaa fra den derværende Oldsagsamling

har erholdt udleveret nogle den Arnamagnæanske Samling tilhørende, i sin Tid bortkomne Membranblade af Hanksbøk.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Forandring i Eforierne.

Under 26. September 1887 meddelte det theologiske Fakultet, at det efterat den tidligere Eforus for Brøchners Legat, Biskop, Lic. theol. Sthyr var afgaaet fra Universitetet, havde valgt Professor, Dr. theol. Fr. Nielsen til Eforus for Legatet, jfr. Univ. Aarb. f. 1886—87 S. 160.

— Konsistorium bemyndigede under Professor, Dr. phil. Ussings Fraværelse paa en Udenlandsrejse fra 1. Januar til 10. Juni 1888 Professor, Dr. phil. Holm til at varetage Eforiet for Kontoen for Landsbykirkernes Forskjønnelse og Professor, Dr. phil. Mehren Eforierne for Elers' Kollegium og Bings Legat samt for Hopners Legat.

— Ligeledes bifaldt Konsistorium efter Regensprovsten, Professor Dr. phil. Ussings Indstilling, at Viceinspektør paa Regensen, Cand. phil. Jonsson under Regensprovstens ovennævnte Fraværelse maatte varetage de Sidstnævnte paahvilende Forretninger, særlig Udbetalingen af det maanedlige Stipendiebeløb til Kommunitetsalunnerne, alt under Regensprovstens An- og Tilsvar, jfr. foran S. 370.

2. Oversigt over Fordelingen af Stipendier og andre Beneficier.

a. Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet m. m.

Til Alumner af Kommunitetet og Regensen ere i Aaret 1887—88 følgende Studerende udnævnte:

Til Kommunitetsalunner:	Kjærgaard, A. (1883), for
Fra 1. September 1887:	2 Aar, Stud. theol.
Branner, G. C. J. (1884),	Krebs, A. A. (1880)**), 1 do., — med.
for 3 Aar, Stud. mag.	Lund, Morten M. (1884),
(filos. Fak.)	3 do., — theol.
Grønning, C. A. (1884) for	Ostenfeld, A. S. (1884), 3 do., — polyt.
3 Aar, Stud. juris.	Petri, Aage Imm. (1884),
Gotzsche, Johs (1883), 2 do., — theol.	4 do., — med.
Halgreen, J. I. V. (1884), 3 do., — juris.	Schaldemose, V. (1884),
Hansen, Holg. Alfr. (1884)*),	4 do., — med.
3 do., — polyt.	Schjørring, L. J. K. (1883),
Hansen, P. A. Smith (1884),	2 do., — juris.
3 do., — mag.	Siboni, H. P. J. (1884),
(filos. Fak.)	3 do., — polit.
Holt, C. J. (1884), 3 do., — theol.	Sørensen, C. C. (1883)**),
Ilsoe, P. (1884), 3 do., — theol.	2 do., — theol.
	Sørensen, Søren (1884), 4 do., — med.

*) Udnævnt fra 1. December 1887.

***) Udnævntes til Kommunitets-Alumnus paa 4 Aar fra 1. Marts 1884, men renuncerede paa Stipendiet af Helbredshensyn og nu udnævnt paany for den resterende Tid.

****) Udnævnt fra 1. Oktober 1887